БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 128 (6057) ИЮНИИН 25 ВОСКРЕСЕНЬЕ 1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Малажалай продуктнуудые Эхэ орондоо элбэгээр үгэе!

«Колхозно ба совхозно ниитын шаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб» тухай парти, правительствын түүхэтэ тогтоолой гараһанһаа хойшо манай республикын колхозуудай адуу малай тоо толгой нилээд олошорһон байна. Гансахан 1949 он соо бүхы малай тоо 20,7 процент нэмэһэн байха юм. Энээн дээрэ мүнөө жэлэй табан һара соо абтаһан түлүүд нэмэгдэжэ, колхозно фермэнүүдые улам баяжуулба. Малай тоо толгойн олошорхо тудам малажалһаа ашаг шэмэ бүри элбэгээр абтадаг, олзо доход ехээр ородог болоо.

«Малажалай продуктнуудые бэлэдхэхэ тухай» ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй 1949 оной тогтоол соо «Манай ороной бүхы арадай ажахые хүгжөөн дэбжүүлхэ ба арад зоной ажана тэнигэн байдалые улам һайжаруулха гэһэн шухалашалнууд хадаа мяха, өөхэ, һү, тоһо, үндэгэ, арһа, нооһо ба малажалай бусад продуктнуудые бэлэдхэхэ хэмжээн дайрын гурбан жэл соо 1,5—2 дахинтаа бага бэшээр нэмээгдэхэ зэргэтэй гэжэ эрид шууд эрижэ байна» гэжэ бэшэгдэнхэй. Энээнии дүүргэлтэ болгон республикын түрүү колхозууд Эхэ орондоо нилээд ехэ хэмжээнэй малажалай продуктнуудые тушаажа, гүрэнэйнгөө урдахи шангин уялгые арюунаар дүүргэнэ. Һүүлэй хоёр жэлэйхидэ орходоо республикын колхозууд 1949 ондо сүнэй валова абтасые — 18,4 процент, нооһоной —20,8 процент ехэ болгоһон байна. Гэбэшье, зарим колхозууд үнгэрэгшэ жэлдэ һү, мяха тушааха түсэбөө дүүргэнгүй, гүрэнэйнгөө урда үри зээлитэй болоһон байха юм.

1950 ондо малажалай продуктнуудые тушаалгын хахад жэлэй түсэбэй дүүргэлтын ябасые шалгажа үзэхэдэ, республика дотор хангалтагүй дүнгүүд харагдана. Июлиин 20-ной мэдээгээр нэгэшье аймаг гүрэндэ һү, мяха, нооһо, брынзэ тушааха түсэбөө дүүргээгүй байба. Курумканай, Хэжэнгын, Мухаршэбэрэй, Ториин, Баргажанай. Зэдын ба бусад аймагуудай колхозууд малажалай продуктнуудые тушааха түсэбөө илангаяа муугаар дүүргэжэ байна. Энээнэй шалтагаан юуб гэхэдэ, эдэ аймагуудай партийна, советскэ, хүдөө ажахын, бэлэдхэлэй органуудай зүгһөө малажалай продуктнуудые тушаалгые түргэдхэхэ талаар шухала хэмжээнүүдэй абтаагүй байһан ябадал болоно. Тиихэлээр зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд харин һү, нооһо, үндэгэ болон бусад продуктнуудаа бэлэдхэлэй пунктнуудта тушаахын орондо, өөһэдөө мэдээд, ондоо тээшэнь гаргашалдаг байха юм. Жэшээлхэдэ, Мухаршэбэрэй аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ, «Путь Октября» ба бусад колхозууд доторой хэрэгсэлдэ гэжэ шалтаад, һүүлэй үедэ олохон литр һү уриһэн байна.

Энэ мэтын баримтанууд мүн ондоошье аймагуудай колхозуудта үзэгдэнэ.

Уялгата ёһоор тушааха түлбэреэ дүүргэхын орондо, һү, тоһоёо урижэ, хубиингаа хэрэгые гүрэнэй интересһээ дээгүүр табидаг зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ хэмжээ абтадаггүй байха юм. Ушарынь хадаа аймагуудай хүтэлбэрилхы организацинууд, илангаяа бэлэдхэлэй органууд колхозуудта малажалай продуктнуудай тоо бүридхэлые һайжаруулха, хинан шалгаха тушаа тон бага анхарал табидаг. СССР-эй Уполминзагай БМАССР-тэхи түлөөлэгшэ хадаа нютагуудтахи бэлэдхэлэй органуудһаа малажалай продуктнуудые бэлэдхэлгын түсэбэй дүүргэлтые шангадхаха талаар харюусалгаяа дээшэлүүлхэ, эмхидхэхы хүдэлмэреэ эрид хубилгаха эрилтэнүүдые хэдэггүй байха юм. Энээн тухай «Һү ба тоһо тушаалгын ябаса тушаа» республикын Министрнүүдэй Соведэй 1950 оной июниин 9-нэй тогтоол соо хэлэгдэһэн байгаа. Гэбэшье, БМАССР-тэхи Уполминзагай хүдэлмэридэ хубилалта үшөөл болоодүй байһаар.

Мүнөө малажалай продуктнуудые элбэгээр тушааха эгээл зохид үе ерэбэ. Юундэб гэхэдэ, хаа хаанагүй үнеэд һү орожо, мал таргалжа, хониной нооһо хайшалалга дүүрэжэ байна. Колхозуудай, мүн колхознигуудай зорилго хадаа энэ зохид сагые зүбөөр хэрэглэжэ, бэлэдхэлэй пунктнуудта малажалай продуктнуудые таһалгаряагүйгөөр зөөхэ ябадал болоно. Тэрэ зорилгоор, үнеэдые һүниндөө адуулха, үдэртөө гурба удаа һаалгые эмхидхэхэ, гүрэндэ тушаагдаха малые эрхим бэлшээринүүд дээрэ һайнаар адуулха тушаа эрид хэмжээнүүдые абаха хэрэгтэй.

Гүрэнэйнгөө урдахи уялгата түлбэриие дүүргээгүй сагтаа нэгэшье литр һү, нэгэшье килограмм нооһо, тэрэшэлэн малажалай ондоо продуктнуудые урихэ, гаргашалха ябадалда эсэс табиха, колхозуудта малажалай продуктнуудай тоо бүридхэлые үндэһөөрнь һайжаруулха шухала.

Бэлэдхэлэй органуудай хүдэлмэрилэгшэдэй зорилго юуб гэхэдэ, колхозуудһаа, мүн колхознигуудһаа, хүдэлмэришэд ба албахаагшадһаа, мүн үмсын ажалтанһаа малажалай продуктнуудые тушаалгыень шангадхаха эрилтэ хэхэ, һүнэй тоһолигые ба хэмжүүрые зүбөөр гаргаха, пунктнуудаа таһалгаряагүйгөөр хүдэлгэхэ ябадал болоно.

Нютагуудтахи партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд хадаа XVI областной партийна конференциин тогтоолой эрилтын ёһоор, бэлэдхэлэй органуудай хүдэлмэриие һайжаруулжа, малажалай продуктнуудаар колхоз бүхэнэй гүрэнтээ болзор соогоо тоосохо ябадал хангаха зорилготой.

Түрүү предприятинууд Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэбэ

Республикымнай промышленна предприятинуудаар социалистическэ мүрысөөнэй долгин шэнэ хүсөөр дэлгэрнэ. Олон тоото хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад улам дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абажа, стахановска вахтануудта жагсана.

Энээнэй ашаар дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлэй түсэб амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна. Үнгэрэгшэ май һара соо СССР-эй Верховно Соведэй сессиин хүндэлэлдэ предприятинуудай олонхинь һарынгаа программануудые уридшалан дүүргэв.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй Обкомой бюрогой тогтоолоор үнгэрэгшэ май һарада һайнаар хүдэлмэрилһэн Ленинэй ордено паровозо-вагонно завод, Ленинэй ордено ПВЗ-гэй ТЭЦ, мяха-консервын комбинат, Галуута-Нуурай рудоуправлени, Улан-Удэ станциин вагонно депо, ликёро-архиин завод, «Бурмонголлес» трестын Хандагатайн, Баруун-Тарбагатайн леспромхозууд, Хандагатайн модоной комбинат ба Улан-Удын модоной завод, Дубининска загаһанай завод, «Металлоширпотреб» завод, пивын завод, Городской электростанци, мебельнэ фабрика, Улан-Удын горпромкомбинат, шэгнүүр заһабарилдаг завод, РВ-63 радиостанци, Зүүн-Сибириин түмэр замай Загустай станци, Селенгинскэ районно пароходство, №№ 1, 2, 3 автотранспортна конторонууд, «Кооператор-комсомолец» гэжэ олзоборилгын артель, «Лесхимсоюзай «2-я пятилетка», «Авангард» гэжэ олзоборилгын артельнүүд, Кабанскын, Прибайкальскын аймаслопромууд ба бусад хамта 31 түрүү предприятинууд дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлэй түрүүшүүлэй республиканска Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэбэ.

Чувашска АССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, Чувашска АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, ВКП(б)-гэй Чувашска Обкомдо

ССР Союзай Министрнүүдэй Совет ба Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) партиин Центральна Комитет Чувашска Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын гушан жэлэй ойн үдэр Чувашиин хүдэлмэришэдые, колхознигуудые, интеллигенциие, бүхы ажалшадые амаршална.

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революци болбол чувашска арадые хаанта засагай дарлалтаһаа сүлөөлһэн, хаанта засагаар хосоролой туйлда хүргэгдөөд байһан тэрэниие хосоролһоонь абарһан байна. Коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро, агууехэ ород арадай болон СССР-эй бусад арадуудай туһаламжаар Чувашиин ажалшад өөрынгөө гүрэн түрые байгуулжа, социалистическэ байгуулалтада ехэхэн амжалтануудые туйлаһан байна.

Республика дотор шэнэ шэнэ томо ехэнүүд промышленна предприятинууд байгуулагдаа, хүдэлмэришэдэй болон техническэ интеллигенциин кадрнууд урган гараа. Чувашиин гээгдэнги хүдөө ажахы советскэ засагай жэлнүүд соо түрүү, коллективнэ механизированнэ ажахы болоо.

Промышленность ба хүдөө ажахын ургалтын үндэһэ һуури дээрэ республикын ажалшадай материальна ажана тэниглэн байдал ба культура дээшэлэн дэбжэжэ байна. Революциин урда тээ арад зоной нэлэнхы ехэнхи хубинь ном бэшэг мэдэхэгүй байһан Чувашида ном бэшэг мэдэхэгүй ябадал дүүрэн усадхагдаа, дээдэ һургуулиин дүрбэн заведенинүүд, мянга гаран эхин ба дунда һургуулинууд, хэдэн зуугаад колхозно клубууд, культурын байшангууд, кинотеатрнууд, библиотекэнүүд бии байха юм. Медицинскэ болон үхибүүдэй эмхи зургаанууд үргэн олоороо байгуулагдаа.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ чувашска арад бүхы советскэ арадтай хамта манай Эхэ ороной эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ даанхай байдалай түлөө шэн габьяатайгаар тэмсээ. Дайнай һүүлэй жэлнүүдтэ Чувашиин ажалшад табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

ССР Союзай Министрнүүдэй Совет ба Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) партиин Центральна Комитет Чувашска АССР-эй тогтоһоор гушан жэлэй ойтой дашарамдуулан, тэрэнэй ажалшадые амаршална ба советскэ патриотизмын сэдьхэл бодолоор хүтэлүүлэн ябаа Чувашиин хүдэлмэришэд, колхознигууд болон интеллигенци саашадаашье этигэл түгэсөөр коммунизм тээшэ ошожо ябаһан манай социалистическэ Эхэ ороной алдар солын тулада эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллажа байха гэжэ батаар найдана.

ССР СОЮЗАЙ МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ.

БҮХЭСОЮЗНА КОММУНИСТИЧЕСКЭ (большевигүүдэй) ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ.

Чувашска Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын Верховно Соведэй Президиумдэ

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Соведэй Президиум Чувашска Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын тогтоһоор 30 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Чувашиин хүдэлмэришэд, колхознигууд ба интеллигенциие халуунаар амаршална.

Манай орондохи советскэ социалистическэ байгуулалтын илалта хадаа чувашска арадые хайра гамгүйгөөр мүлжэн дарлаха ба гээгдэнги байха ябадалда эсэс табиһан, мүн политическэ, экономическа ба культурна хүгжэлтын үргэн замые тэрэнэй үмэнэ нээһэн байна.

Советскэ засагай жэлнүүдтэ республика дотор промышленна ехэ предприятинууд байгуулагдаа, колхозууд ба совхозуудай база дээрэ хүдөө ажахын хүгжэлтын үндэр хэмжээе туйлаа, ажалшадай материальна ажана тэниглэн байдалынь ехээр дээшэлээ. Республика дотор эмнэлгын эмхи зургаанууд, эхин ба дунда һургуулинууд, техникумүүд олоор байгуулагдаа, дээдэ һуралсалай заведенинүүд, национальна театрнууд, клубууд ба культурно-гэгээрэлэй бусад эмхи зургаанууд нээгдээ, түрэлхи хэлэн дээрэ газетэнүүд, журналнууд ба уранһайханай литература хэблэгдэнэ. Культурна ниитэ ургалтын үндэһэ һуури дээрэ республика дотор өөрын национальна интеллигенциин кадрнууд бии болгогдоо.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ Чувашиин ажалшад хадаа немецко-фашистска булимтарагшадта эсэргүү Советскэ Армиин зэргэнүүдтэ ябан эрэлхэгээр байлдаһан ба дайсаниие илаха ябадалые туйлахын тула тылдэ шэн зоригтойгоор ажаллаһан байна.

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Верховно Соведэй Президиум хадаа большевистскэ партиин ба агууехэ Сталинай хүтэлбэри доро Советскэ Союзай арадуудай ахадүүгэй бүлэ дотор ябажа, Чувашска АССР-эй хүдэлмэришэд, колхознигууд ба интеллигенци өөрынгөө республикын ажахын ба культурын саашанхи дэбжэлтын түлөө, Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай хүсэ шадалые бэхижүүлхын түлөө саашадаа эдэбхитэйгээр тэмсэхэ бэзэ гэжэ батаар найдана.

СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКАНУУДАЙ СОЮЗАЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ.

Чувашска АССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, Чувашска АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, ВКП(б)-гэй Чувашска Обкомдо

Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Верховно Соведэй Президиум ба Министрнүүдэй Совет болбол Советскэ Чувашиин автономито болоһонһоо хойшо гушан жэлэй ойн үдэртэ Чувашска Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын хүдэлмэришэд, колхознигууд ба интеллигенцидэ халуун баяр хүргэнэ.

Ленинско-сталинска национальна политикые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлһэнэй ашаар, Чувашиин ажалшад болбол Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэри доро ябажа, агууехэ ород арадай үдэр бүриин туһаламжаар ажахын ба культурна байгуулалтада, ажалшадай материальна тэниглэн байдалые дээшэлүүлгэдэ ехэ амжалтануудые туйлаа. Республика дотор шэнэ фабриканууд ба заводууд баригдаа. Социалистическэ хүдөө ажахын бүхы һалбаринууд амжалтатайгаар хүгжэжэ байна. Чувашска арадай культура хэмжээлэшэгүйгөөр дэбжээ. Олон тоото һургуулинууд, культурын, наукын, элүүрые хамгаалгын эмхи зургаанууд хүдэлмэрилжэ байна. Национальна интеллигенциин кадрнууд ургана.

Чувашска Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын ажалшад болбол республикынгаа арадай ажахын ба культурын бүхы һалбаринуудые хүгжөөлгэдэ саашанхи амжалтануудые туйлахын түлөө, манай советскэ социалистическэ Эхэ ороной хүсэ шадал ба алдар солые бүхы хэмжээгээр бэхижүүлхын түлөө мүн саашадаашье эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэхэ бэзэ гэһэн этигэлээ Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Верховно Соведэй Президиум ба Министрнүүдэй Совет мэдүүлнэ.

РОССИЙСКА СОВЕТСКЭ ФЕДЕРАТИВНА СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКЫН ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ.

РОССИЙСКА СОВЕТСКЭ ФЕДЕРАТИВНА СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКЫН МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ.

Чувашска АССР-эй промышленностиин, хүдөө ажахын, наукын, культурын ба искусствын хүдэлмэрилэгшэдые орденууд болон медальнуудаар шагналга

Чувашска АССР-эй гушан жэлэй ойтой дашарамдуулан, мүн промышленностиие, хүдөө ажахые, наукые, культурые болон искусствые хүгжөөхэ хэрэгтэ амжалтануудые туйлаһантайнь дашарамдуулан СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1950 оной июниин 23-най Указаар Чувашска АССР-эй промышленностиин, хүдөө ажахын, наукын, культурын ба искусствын ехэхэн бүлэг хүдэлмэрилэгшэд шагнагдаба.

Ленинэй орденоор: Ядринска районой Калининай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан А. Н. Александрова, Чувашска АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ З. А. Андреева, Чувашска АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ И. А. Афанасьев, ВКП(б)-гэй Чувашска Обкомой нэгэдэхи секретарь Т. А. Ахазов, Алатырска больницын врач-педиатр А. В. Блинова, Цивильскэ районой Нижне-Кибексинскэ сельскэ Соведэй түрүүлэгшэ М. И. Иванова, ВКП(б)-гэй Козловско райкомой нэгэдэхи секретарь В. Г. Имуллин, электроаппаратурын заводой фрезеровщик Н. А. Королев, ажалшадай депутадуудай Мариинска-Пасадска районно Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Я. Г. Маклашкин, Моргаушска районой «Красное Сормово» колхозой түрүүлэгшэ А. М. Моисеев, ажалшадай депутадуудай Аладырска районно Соведэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын таһагай главна агроном В. М. Мокеев болон бусад хамта 18 хүн шагнагдаа.

Ажалай Улаан Тугай орденоор—140 хүн; **«Хүндэлэлэй тэмдэг»** орденоор—216 хүн; **«Ажалай шэн габьяагай түлөө»** медаляар —193 хүн; **«Ажалдаа шалгарһанай түлөө»** медаляар — 171 хүн шагнагдаһан байна.

(ТАСС).

ПАРТИ БА ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ТОГТООЛДО ХАРЮУ

Колхозуудые бэхижүүлхэ тухай сталинска анхарал

КИРОВ, июниин 19. (ТАСС). Колхозуудые бэхижүүлхэ ба колхозно таряашадай ажана тэниглэн байдалые хүгжөөхэ тухай сталинска шэнэ анхарал оролдолго—ургаса хуряалгые ба хүдөө ажахын продуктнуудай бэлэдхэлнүүдые үнгэргэхэ тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолые Кировскэ областиин колхознигууд угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтаба.

СССР-эй Верховно Соведэй депутат Анна Белых гэгшын хүтэлбэрилдэг, Котельническэ районой «Колос» гэжэ хүдөө ажахын түрүү артелиин гэшүүд парти ба правительствын тогтоолдо харюу болгон дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаба. Хара таряанай хадалгые дүрбэн үдэр соо үнгэргөөд, дары сохижо эхилхэ гэжэ колхознигууд шиидэбэ. Хуряалгада шухала хэрэглэгдэхэ машинанууд, транспортна хэрэгсэлнүүд, зэр зэмсэгүүд, мешогууд бэлэдхэгдэнхэй ба зерносушилка, складуул гүйсэд заһабарилагданхай байна.

Башкирска колхознигуудай харюу

СТЕРЛИТАМАК. (Башкирска АССР). (ТАСС). Ургаса хуряалгые ба хүдөө ажахын продуктнуудай бэлэдхэлнүүдые үнгэргэхэ тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоол хадаа районой бүхы колхозуудта ехэ дэбжэлтэ үүсхэбэ. Парти ба правительствын тогтоолдо харюу болгон колхознигууд таряа хуряалгын бэлэдхэлые түргэнөөр ябуулна.

Мүнөө колхозуудта 25 тогууд шэнээр баригдаа, 23 тогууд заһабарилагдаа. 15 колхозуудта зерносушилкануудай барилга дүүргэгдээ. 17 колхозуудта хушалтатай тогууд электрифицировалэгдээ, Шевченкын нэрэмжэтэ колхоздо хуряалгын хүдэлмэриин эхилхын урда тээ электростанциин барилга дүүргэгдэхэ байна.

Муромска малшадай амжалтанууд

МУРОМ. В. М. Молотовой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин малшад болбол колхозой түрүүлэгшэ, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Е. К. Ушаковой ба гахайн фермые даагша Социалистическэ Ажалай Герой В. А. Артемьевэй хүтэлбэри доро ажаллажа, муромска үүлтэрэй гахайнуудые тэжээн шахаха талаар шэнэ амжалтануудые туйлаба.

Эндэ гахайнуудай шэгнүүр сүүдхэ соо дунда жэшээгээр тус бүри 900 граммаар нэмэнэ, энэнь үнгэрһэн жэлэйхиһээ нилээд ехэ байна.

Дайшалхы программа

ТАШКЕНТ. Республикын таряа ехээр ургуулдаг Кашка-Дарьинска, Самаркандска, Сурхан-Дарьинска ба Ташкентска областьнуудта хэдэн зуугаад хүдөө ажахын артельнүүд ба олон совхозууд таряа хуряалгада жэгдэрэн оробо. Поли дээрэ үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ һураггүй олон машинанууд гараа.

Республика дотор «Ургаса хуряалгые ба хүдөө ажахын продуктнуудай бэлэдхэлнүүдые үнгэргэхэ тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоол дайшалхы программа болон хүлеэгдэн абтаба. Һүүлэй үдэрнүүдтэ таряа хуряалгын темпынь нилээд ургаһан байна.

Колхознигууд болбол сохиһон түрүүшынгээ таряае гүрэндөө ашаалан ябуулна. Июниин 17-до хэдэн арбаад мянган пүүд шэниисэ ба ячмень тушаагдаба.

ШЭНЭ АЖАБАЙДАЛАЙ ГЕРОЙНУУД

(Илалтын парадта хабаадагшадай хүндэлэлдэ Кремль соо болоһон уулзалга дээрэ нүхэр Сталинай үгэ хэлэһэнһээ хойшо 5 жэл гүйсэһэнэй ойдо)

Табан жэлэй саада тээ, 1945 оной июниин 25-да И. В. Сталин Илалтын парадта хабаадагшадай хүндэлэлдэ Кремль соо болоһон уулзалга дээрэ түүхэтэ үгэ хэлэһэн байна.

Агууехэ вождь ба гениальна полководец Иосиф Виссарионович Сталин богонихон аад, простой, сэсэн мэргэн үгэ хэлэхэ зуураа, простой, юрын, даруу хүнүүдэй түлөө, «наукын, ажахын ба сэрэгэй хэрэгэй бүхы һалбаринуудта манай гүрэнэй агууехэ механизмые эдэбхитэй байдалда байлгадаг «винтигүүдэй» түлөө духаряа үргэһэн юм».

Нүхэр Сталинай хэлэһэн үгэ хадаа немецкэ хара хүсэндэ эсэргүү агууехэ тэмсэлдэ советскэ хүнүүдэй харуулһан героическа баатаршалгануудай толотомо сэгнэлтэ болоһон байха юм.

Эрхим һайнаар бэлэдхэгдэһэн олон тоото армитай ба мүнөөнэй техникэтэй байһан хүсэ ехэтэ дайсанда эсэргүүсэн тэмсэһэн дүрбэн жэлэй дайн хадаа манай арадай бүхы хүсэнүүдэй тон ехэ туршалгань, советскэ байгуулгын бата бэхинь, советскэ армиин дайшалхы хүсэ шадалай шалгалтань болоһон байгаа.

Манай арад, тэрээнэй зэбсэгтэ, хүсэнүүд, советскэ социалистическэ байгуулга энэ бэрхэшээлтэй шалгалтые нэрэтэй түрэтэйгөөр дабажа гараа.

Өөрынгөө хэмжүүрээр үзэгдөө дуулдаагүй тиимэ ехэ дайн хадаа советскэ арадай толотомо илалтаар дүүрэһэн байна.

Энэ түүхэтэ илалта дотор советскэ социалистическэ байгуулгын үлүү һайниинь, советскэ сэрэгшэдэй оюун бэлигынь ба героизмнь, манай сэрэгэй ухаан бодолой булюу байһаниинь, агууехэ Сталинай жэшээлэшэгүй полководческо гениинь эли тодоор харагдаа.

Советскэ арад олон мянгаад геройнуудые дэбжүүлжэ шадаа. Тэрэнэй алдар нэрэнь түүхын хуудаһануудта алтан үзэгүүдээр бэшэгдэнхэй. Хэдэн зуугаад жэлэй үнгэрөөд байхада, манай үрэнэр эдир краснодонецуудай, легендарна Зоя ба хэтэ мүнхэдөө мартагдашагүй алдар солоор бүрхөөгдэһэн простой солдат Матросовой дурасхаалые туйлай ехэ хүндэлэлтэйгөөр дурдаха байһаниинь мэдээжэ.

Эсэхэ сусахаһаа айнгүйгөөр, дутуу ядуу эдеэлээд, унтаха нойргүйгөөр станок дээрэ хүдэлмэрилжэ, плугай хойноһоо ябажа, экономическа илалта туйлаһан ажалай геройнуудые манай ашагушанар Эхэ ороноо сэрэгэй габьяануудаар хэтэ мүнхэдэнь алдаршуулагшадтай хамта һанан дурдажа ябаха байна.

Советскэ арадай героизм ба творческо гени хадаа үни холын сагһаа үндэһэлэн бии болоһон юм. Манай Эхэ ороной түүхэ болбол ёһото үнэн сэхэ патриодуудай өөрынгөө арадта тон ехэ зоригтойгоор алба хэһэнэй ба Эхэ ороноо алдаршуулхын тулада, бүхы хүсэеэ ба ами бэеэ хайралангүй үгэһэнэй олон тоото жэшээнүүдээр дүүргэгдэнхэй.

Пугачев ба Разинай, Чернышевский ба Добролюбовай, Белинский ба Некрасовай — үргэн олониитэ ажалшадай дундаһаа урган гараһан эдэ геройнуудай нэрэнүүд хэндэ мэдээжэ бэшэб?

Агууехэ революционер — демократ В. Г. Белинский иигэжэ бэшээ һэн:

«Өөрынгөө Эхэ оронии дурлаха гээшэ—орон дотороо хүн түрэлтэнэй идеалай бэелүүлгые үнэн зүрхэнһөө харахаяа хүсэхэ ба өөрынгөө хүсэнүүдэй хэмжээгээр энээндэнь туһалха гэһэн удхатай юм».

Энээн тээшэ Россиин түрүү хүнүүд эрмэлзэдэг байгаа.

Зүгөөр, советскэ хүнүүдэй патриотизм—эгээл дээдэ түхэлэй патриотизм мүн. Энэнь хамагай түрүүн пролетарска революцитай, шэнэ общественнэ байгуулалтын түлөө тэмсэлтэй нигта холбоотой байна.

Хэдэн олон үе сагай хугасаа соо бүхы дэлхэйн буржуази болбол доодо ангинууд гээшэ ажахын ба гүрэнэй байгуулалтые өөһэдөө эмхидхэжэ шадахагүй, толгой ба бэеын бусад хубинцууд хото хоолойгүйгөөр байжа болохогүйдэл адли, мүлжэгдэгшэдшье мүлжэгшэдгүйгөөр байжа болохогүй юм гэхэ мэгээр болбосоролгүй хүн зоной ухаан бодолые манатуулха гэжэ али болохоор эрмэлзэдэг байгаа.

Ажалшадай агууехэ вождьнор Маркс, Энгельс, Ленин, Сталин болбол энэ хорото реакционно үзэлые бута сохихо, пролетариадта тэдэнэй түүхэтэ үүргые ойлгуулха, үргэн олониитэ арадые эрхэ сүлөөгэй түлөө, шэнэ ажабайдал байгуулхын түлөө ударидан хүтэлбэрилхэ зорилго урдаа табиһан байха юм.

В. И. Ленин иигэжэ бэшээ һэн:

«Гансал «дээдэ ангинууд», гансал баяшуул гү, али баяшуулай ангинуудай һургуули шудалжа гараашад гүрэнии хүтэлбэрилжэ, социалистическэ обществын эмхидхэлэй байгуулалтые эрхилжэ шадахэ юм гэхэшэлэн бододог хуушанай, тэнэг, зэрлиг, муу һанаатай ба зэбүүрхэлтэй үзэлые яаба хээбэшье бута сохихо хэрэгтэй».

Агууехэ Октябрьска Социалистическэ революци хадаа хэдэн миллион хүнүүдэй творческо ажал-ябуулгын хүсэ ехэтэ түлхисэнь болохоһоо гадна, арадай оюун бэлигые бүхы хаба соонь хүгжөөн һалбаруулха арга олгожо үгэһэн байна.

Нэгэдэхи табанжэлэй дүнгүүд тухай хэлэхэ зууураа, нүхэр Сталин иигэжэ зааһан байгаа:

«Хүдэлмэришэн анги хадаа шэныые байгуулха шадабаригүй, харин гансахан лэ хуушаниие эбдэхэ шадабаритай юм гэдэг буржуазна мэдээжэ «этигэлэй һүлдые» табанжэлэй дүнгүүд бута сохёо. Хүдэлмэришэн анги болбол хуушаниие эбдэдэгтээл адли, мүн шэныешье һайнаар байгуулха шадабаритай юм гэжэ табанжэлэй дүнгүүд харуулаа».

Шэнэ ажабайдал байгуулха зууураа, олон миллион советскэ хүнүүд дайнда ба ажалда хүмүүжэжэ, шэнэ духовно шэнжэ шанартай болоо. Энээниие дэлхэйн нэгэшье арад туйлаадүй байһаар.

Советскэ хүнүүдэй творческо шэнжэ шанарнуудай толотомо эхин хадаа олониитын социалистическэ мүрысөөн мүн болоо. Нүхэр Сталин болбол мүрысөөе социализмын байгуулалтын коммунистическэ метод гэжэ, олониитын бодото революционно өөрыгөө шүүмжэлэлгын гэршэлэгшэ гэжэ тодорхойлон тайлбарилаа.

Социалистическэ мүрысөөн хадаа Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэреэр манай орон дотор бүгэдэарадай бодото шэнжэ түхэлтэй болоожо, советскэ хүнүүдэй үдэр бүриин ажабайдалда бата бэхеэр ороод, социалистическэ обществын хүгжэлтын хүдэлхы гол хүсэнүүдэй нэгэниинь—мүнөө сагай хүсэ ехэтэ хүдэлөөн болоһон байна.

Социалистическэ мүрысөөнэй дээдэ шатань хадаа олониитэ арадай өөһэдынь үүсхэлээр, дороһоо гараһан стахановска хүдэлөөн мүн болоно.

Стахановска хүдэлөөн хадаа дайнай урда жэлнүүдтэ, дайнай жэлнүүдтэ, дайнай һүүлэй үедэ туйлай ехэ далайсатай болоо. Тэрэ хадаа һайн һайн шэнэнүүд формонуудтай болон баяжаа. Стахановска хүдэлөөнэй ябасада нилээд олон эхилэлтэнүүд бии болонхой. Жэшээлхэдэ, продукциин шанарай түлөө, ажалай үндэр бүтээсын түлөө, үйлэдбэриин культурын түлөө, түүхэй эд ба материалнуудые алмахын түлөө хүдэлөөн дэлгэрээ.

Жэшээнь, энэ жэлдэ Лидия Корабельникова болбол түүхэй эд ба материалнуудай комплексно алмалта хэхын түлөө тэмсэлые үүсхэгшэ болоһон байна. Корабельниковагай хүтэлбэрилдэг бригада хадаа алмаһан түүхэй эд ба материалнууд дээрэ һара соо нэгэ удаа хүдэлмэрилхэ уялга абаһан байна. Энэ патриотическа үүсхэлые манай ороной ажалшад халуунаар угтан абаһан байха юм. Энээнэй ашаар, манай промышленность түсэбһөө гадуур ехэ продукци гаргажа, Эхэ оронойманай хүгжэн һалбаралта түүшэ үшөө нэгэ алхам хэһэн байна.

Тиигэжэ нэгэ хүнэй творческо эдэбхинь социалистическэ орон дотор гайхалтай ехэ юумэ бүтээнэ.

Олониитын стахановска хүдэлөөнэй ба социалистическэ мүрысөөнэй ашаар, дайнай хойто тээхи табанжэлэй туршада шэнэ шэнэ толотомо амжалтанууд туйлагдаа. Промышленностиин продукци үйлэдбэрилэн гаргалга дайнай урдахи хэмжээнһээ нилээд ехээр үлүү гараа. Социалистическэ хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд ехэхэн амжалтануудые туйлаа. Советскэ хүнүүдэй ажана тэниглэн байдал эрид һайжараа.

Стахановецууд ажалай үндэр бүтээсын үльгэр жэшээ харуулхаһаа гадна, мүн үйлэдбэриин арга зэбсэгые үндэһөөрнь эбдэжэ, тэрэниие наринжуулна. Энээнгүйгөөр коммунизмын илалта туйлагдашагүй. Энээнэй эгээл ехэ гэршэ хадаа үйлэдбэриин новаторнуудта Сталинска шан олголго мүн болоно. Мүнөө олонхи ушарта наукын профессиональна албахаагшад бэшэ, харин үйлэдбэриин жиирэй хүдэлмэришэд советскэ наукада ба техникэдэ харгы гаргадаг байна. Жэшээлхэдэ, агрегатна станогууд ба хахад автомадуудһаа эгээл түрүүн дэлхэй дээрэ автоматическа поточно лини байгуулха идеые Сталинградска заводой стахановец нүхэр Иночкин гаргаа.

Эндэ һаяхан хүдөө ажахын механизациин ба электрификациин Украинска институдай эрдэмтэдэй Совет хадаа колхозница Надежда Леонтьевна Городецкаягай ухаалан бүтээһэн, утэгжэлгэнүүдые тарааха сеялкые һайшаан абаһан байха юм.

Советскэ орон дотор простой хүнүүд болбол шэныые байгуулхын ба батадхахын түлөө тэмсэлдэ угаа ехэ шадабари харуулхаһаа гадна, мүн гүрэнэй ехэ ехэ ажал-ябуулагшадай хэмжээндэ хүрэтэрөө ургана.

Мартын 12-то нэгэн дуугаар һунгагдаһан гүрэнэй засагай дээдэ органдо—СССР-эй Верховно Соведтэ үйлэдбэриин нилээд олон жиирэй хүдэлмэрилэгшэд оролсоо. Тэдэнэй дунда мастер Николай Российский, мастерай туһалагша Александр Чутких, бүд нэхэгшэ Александра Штырова, нүүрһэнэй комбайнай машинист Петр Амелин, колхознигууд Семен Фионин, Басти Багирова ба бусад бии.

«Ажалша хүн,—гэжэ нүхэр Сталин хэлэнэ,—манайда өөрынгөө ороной сүлөөтэй граждании би гэжэ, нэгэн ёһоной общественнэ ажал-ябуулагшаб гэжэ өөрыгөө мэдэрнэ. Хэрбээ тэрэ хадаа һайнаар хүдэлмэрилжэ, обществодо юу үгэжэ шадаха байһанаа үгэжэ байгаа һаа,—тэрэ хадаа ажалай герой, тэрэ хадаа алдар солоор бүрхөөгдэнхэй юм» (Ленинизмын асуудалнууд, 11-дэхи хэблэл, 500 нюур.)

Энээн дээрэһээ гүрэн ба арад хоёрой хоорондохи харилсааниинь үндэһөөрөө хубилаа.

«Заводууд ба фабрикануудые, шахтанууд ба түмэр замуудые, колхозууд ба совхозуудые абяа шэмээгүйгөөр байгуулжа, ажабайдалай бүхы зол жаргалые байгуулагша, бүхы дэлхэйе хооллуулагша ба хубсалуулагша хүдэлмэришэд ба таряашад—эдэл хадаа шэнэ ажабайдалай ёһото геройнууд ба зохёон байгуулагшад мүн» (Ленинизмын асуудалнууд. 11-дэхи хэблэл, 422 нюур).

Большевистскэ парти, Ленин ба Сталин болбол манай арадые һүр жабхалантай болгоо, тэдэниие героическа хэрэгтэ бодхоогоо, мүнөө бүхы хүгжэнги дэлхэй дээрэ эгээн бата бэхи хүсэн болгон тэдэниие хүмүүжүүлээ, хатуужуулаа. Советскэ простой, даруу; агууехэ арад түрэл Сталинай хүтэлбэри доро коммунизмын һаруул һайхан барилгые дүүрэн этигэл найдабаритайгаар байгуулжа байна.

А. КРАСНОВ.

Кяхтын аймагай «Улаан-Табангуут» колхозой эрхим хонишон Мункоева Должима нёдондо 120 хониһоо 138 хурьга абажа, бүриин бүтэнөөр түлжүүлһэнэйнгээ түлөө «Республикын эрхим хонишон» гэһэн нэрээзэргэдэ хүртэһэн юм. Байгша ондо өөрынгөө дааһан 120 хониһоо 135-һаа үсөөн бэшэ хурьга абаха гэһэн уялга абанхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хонишон Мункоева Должима шэпэ түлнүүдэй дунда.

М. Минеевэй *фото.*

Ажалай үндэр бүтээсэ

Зүүн Сибириин гол мүрэнэй пароходствын системын Байкало-Селенгинскэ леспромхозой коллектив модо бэлэдхэлгээр түрүүшын һарануудта үндэр амжалтануудые туйлабашье, тэрээгээрээ һанаагаа амарангүй бүри эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна. Июниин 20-ной мэдээгээр тус леспромхоз модо бэлэдхэлгээр 108 процент, модо шэрэлгээр 90 процент, модо урадхуулгаар 88 процент ба барилгын модо бэлэдхэлгээр 88 процент - энэ һарынгаа даалгабари дүүргэээ. Тиин, һарын эсэс болотор даалгабаряа бүхы показательнуудаар 150 процент дүүргэхэбди гэһэн уялга абаба.

Леспромхозой хүдэлмэришэд нүхэд Н. Черкасов, К. Овчинников ба А. Грудинин гэгшэд 175—200 процент хүрэтэр нормоёо дүүргэдэг юм. Тус леспромхоз модо бэлэдхэлгээр Зүүн Сибириин гол мүрэнэй пароходствын леспромхозуудай дунда түрүү һуурину удай нэгые эзэлжэ ябана.

Үбһэ хуряагшадые хангаха зорилгоор

Үбһэ хуряалгын үедэ колхознигуудые үргэн хэрэглэлэй эд бараагаар элбэгээр хангахын тула Бурмонкоопсоюзай правлени, БМАССР-эй хүдөө ажахын ба худалдаа наймаанай Министерство хамтаржа һаяхан тусхай приказ гаргаа.

Мүнөө тэрэ приказай ёһоор республикын аймагуудта хажуур, алха, дүшэ, булюу, машинын тоһон гэхэ мэтэ шухала зүйлнүүд абаашагдажа дүүрэбэ. Июниин 25 хүрэтэр хомууд тоног ба аргамжанууд элбэгээр эльгээгдэхэ байна.

Үбһэ хуряалгын үедэ сельпонуудай хүдэлмэрилэгшэд нүүдэл худалдаа наймаа үргэнөөр эмхидхэхэ юм. Нүүдэл наймаагаар колхознигуудта худалдагдаха эд бараанай ассортиментнэ минимум баталагданхай.

Аймсоведэй гүйсэдкомуудай дэргэдэхи худалдаа наймаанай, хүдөө ажахын таһагуудые даагшанарта ба аймпотребсоюзай правлениин түрүүлэгшэнэртэ июлиин 1 болотор бүхы сельпонуудайнгаа хүдэлмэрилэгшэдтэй суглаа үнгэргэхэ захиралтанууд үгтөө. Тэдэ суглаанууд дээрэ нүүдэл худалдаа наймаа зүбөөр эмхидхэхэ талаар тусхай хэмжээ ябуулганууд хараалагдаха байна.

Малдаа үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэ хүдэлмэрилхэ колхознигуудые хэрэгтэй эд бараагаарнь таһалгаряагүйгөөр хангаха хүндэтэй зорилго мүнөө аймпотребсоюзай системын хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй урда табигдана.

А. Тарасов.

570 килограмм ноохо алмаба

Улан-Удын сэмбын фабрикын коллектив социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, һайн шанартай продукци гаргадаг болохотойгоо хамта, үдэр бүриингөө даалгабарине 110—115 процентһээ доошо бэшээр дүүргэнэ.

Гадна, тон нарин ээрэлгые бэелүүлһэнэйнгээ ашаар энэ коллектив һүүлэй декада соо 570 килограмм ноохо алмаһан байна.

Бүд нэхэлгын цехын хүдэлмэришэн нүхэр Шишкина, ээрэлгын цехын хүдэлмэришэд нүхэд Степанова ба Шампеева гэгшэд илангаяа үндэр амжалтануудые туйлажа, фабрикынгаа хүдэлмэришэдтэ түрүү жэшээ харуулна.

И. В. СТАЛИНДА АМАРШАЛГАНУУД

Нүхэр И. В. Сталинай 70 наһанай ойтой дашарамдуулан партийна, советскэ болон олониитын организацинуудһаа, ажалшадай коллективууд, Советскэ Союзай граждануудай, гүрэнэй ниитын организацинууд ба хилын саанахи элдэб нюурнуудһаа И. В. Сталинай нэрэ дээрэ олон тоото амаршалганууд ороһон байна.

Олон удаан жэлнүүдтэ элүүр энхэ ажаһуухыень нүхэр Сталинда бүхы зүрхэнһөө хүсэһэн амаршалганууды хүргэбэ:

Болгари, Софийска басагадай 6-дахи гимназиин һурагшад, багшанар ба албахаагшад;

Германи, Вердау городой захиргаанай совет;

Германи, Фогтлянд городтохи Милау гэжэ үргэлтын машина бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Германи, Мекленбург газар нютагай, Укермундэ районой, Ягербрук общиниин таряашад, ажалшад ба залуушуул;

Германи,—Саксони, Штревуудэй районно элүүриин хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Венгри, Пилашборош-Яне тосхоной хүн зон;

Венгри, Пустозамор тосхоной хүн зон;

Румыни, Медиашдахи «Газ-Метан» гэжэ гүрэнэй предприятиин хүдэлмэришэд, техническэ персонал ба албахаагшад;

Болгари, Марек городтохи педагогическа институдай һурагшад ба багшанар;

Болгари, Толбухин городой эрэшүүлэй гимназиин һурагшад ба багшанар;

Болгари, Бургасска область, «Берлин брег» гэжэ шахтын хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Болгари, Плевен городтохи электрозаводой хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Чехословаки, Прага городой, «Тиба» гэжэ арадай текстильнэ предприятиин хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Чехословаки, Прага городой «Красный летчик» заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Чехословаки, Витковицка металлургическа заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Химическэ машина бүтээлгын научно-шэнжэлэлгын Бүхэсоюзна институдай хүдэлмэришэд, албахаагшад ба научна хүдэлмэрилэгшэд;

БССР-эй хүнгэн промышленностиин Министерствын Минскэ нарин-сэмбын комбинадай хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшадай коллектив;

Москва город, торго ээрэлгын «Пролетарский труд» гэжэ фабрикын хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

Нефтяной промышленностиин Министерствын Бүхэсоюзна нефтяной геологоразведочна научно-шэнжэлэлгын институдай научна хүдэлмэрилэгшэд, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

«Эстонэнерго» гэжэ системын электростанцинуудай, электросетинүүдэй ба предприятинуудай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Инвалидуудай кооперациин Бүхэроссийска Союзай Президиум;

Полтавска областиин № 1 Гадячска һургуулиин 6-дахи, «В» классай пионернүүд;

Кировоградска областиин, Златопольско районой, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд ба колхозницанууд;

Краснодарска хизаарай агрономическа һургуулиин һурагшадай, багшанарай, хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай коллектив;

Сталинградска областиин, Солодчинска районой, Молотовой нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд ба колхозницанууд;

Ханты-Мансийска округой, Микояновска МТС-эй хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Пинскэ областиин, Жабчицка районой, Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд ба колхозницанууд;

Тюменскэ областиин, Исетскэ МТС-эй хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Саратовска областиин «Студеновский» гэжэ совхозой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Амурска областиин ажалшадай депутадуудай сельскэ ба поселково Соведүүдэй түрүүлэгшэнэрэй областной зүблөөн;

Хойто-Кавказска түмэр харгын Азов станциин хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Алтайска хизаарай, Баевскэ районой Пайвинска МТС-эй хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Новосибирскэ областиин, Сузунска районой Бобровско сельсоведэй колхознигуудай, колхозницануудай, хүдэлмэришэдэй ба интеллигенциин суглаан;

Азинмаш гэжэ нефтяной машина бүтээлгын Азербайджанска научно-шэнжэлэлгын институдай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Псковско областиин, Павска районой «Красные Замушки» колхозой колхознигууд ба колхозницанууд;

Сталинградска областиин, Еланска районой Морецкэ МТС-эй хүдэлмэришэд, албахаагшад, тракторнстнууд ба комбайнернуудай коллектив;

Тамбовско областиин, Уваровска районой «Прогресс» колхозой колхознигуудай суглаан;

Дондохи Ростовско киномеханизаторой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Баку городой Сталинска районой Л. Красинай нэрэмжэтэ электростанциин хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

Советскэ худалдаа наймаанай Вильнюсскэ техникумэй һурагшад, багшанар ба хүдэлмэрилэгшэд;

Московско областиин, Электростальд городой хүдэлмэришэн залуушуулай № 3 дунда һургуулиин һурагшад ба багшанарай коллектив;

Калужска областной «Знамя» газетын редакциин ба типографиин сотрудникууд;

СССР-эй барилгын материалнуудай промышленностиин Министерствын Киевскэ барилгын хэрэгсэлнүүдэй комбинадай эрэгтэй ба эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, албахаагшад;

Минск городой № 1 клиническа больницын медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Ташкентскэ центральна телеграфын хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Московско обойно фабрикын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Москва городой Октябрьска районой нютагай промышленностиин трестын «Полиграфия» гэжэ фабрикын хүдэлмэрилэгшэд;

СССР-эй эдеэ хоолой промышленностиин Министерствын Московско № 1 хлебозаводой эрэгтэй ба эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, албахаагшад;

Москва городой, «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденто № 12 ремесленнэ училищиин һурагшад ба хүдэлмэрилэгшэд;

Ханлар городой Азербайджанска бөс комбинадай хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив,

Вильнюсскэ Эйдукявичюсай нэрэмжэтэ арһа-гуталай комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

«Азнефть» нэгэдэлэй «Кировнефть» трестын хоёрдохи олзоборилгын хүдэлмэришэд, албахаагшад, инженернүүд технигүүдэй коллектив;

Калининска областиин, Кувшиновой городой ремесленнэ № 22 тусхай училищиин хүмүүжүүлэгдэгшэд ба сотрудникууд;

Хабаровск городой, С. М. Кировой нэрэмжэтэ инвалидуудай артелиин хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Горьковско «Красный Октябрь» гэжэ улһанай комбинадай хүдэлмэришэд, хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Кишинёвско тамхинай комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

Советско-Румынска гүрэнэй хилын ёһо журам тухай Советско-Румынска договорой ратификационно грамотануудаар андалдалга

Румынска Арадай Республикада байгаа ССР Союзай Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол С. И. Кавтарадзе ба Румынска Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй Орлогшо-Түрүүлэгшэ Теохари Джоржеску хадаа 1949 оной ноябриин 25-да Москвада баталагдаһан ба СССР-эй Верховно Соведэй Президиумээр 1950 оной июниин 3-да, мүн Румынска Арадай Республикын Национальна Ехэ суглаанаар 1950 оной февралиин 13-да ратифицировалэгдэһэн советско-румынска гүрэнэй хилэ тухай Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Правительствын ба Румынска Арадай Республикын Правительствын хоорондохи Договорой ратификационно грамотануудаар Бухарестдэ 1950 оной июниин 20-до андалдаба.

Ратификационно грамотануудаар андалдаха үедэ:

Советскэ талаһаа:

Зотов А. В. — Посольствын советник, Голиченков А. А.—Посольствын нэгэдэхи секретарь, Филатов М. А. — Посольствын хоёрдохи секретарь ба Посольствын бусад хүдэлмэришэд;

Румынска талаһаа:

Доктор Петру Гроза—Румынска Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ, И. Кишиневский—Министрнүүдэй Соведэй Орлогшо-Түрүүлэгшэ, Киву Стойка—Министрнүүдэй Соведэй Орлогшо-Түрүүлэгшэ, Г. Преотяса—Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо, А. Тома—Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын министерскэ советник, Ш. Клежа—Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын министерскэ советник, Е. Киву—Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерстводэхи директор, Ал. Лазаряну—Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерстводэхи директор, Н. Златев—Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын протоколой директорэй орлогшо байлсаба.

(ТАСС).

Татарска АССР-эй 30 жэлэй ойн урда тээ

КАЗАНЬ, июниин 16. (ТАСС). Татарска АССР-эй 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан научна конференци В. И. Ульяновай (Ленинэй) нэрэмжэтэ Казанска гүрэнэй университедтэ мүнөөдэр болобо. Конференцидэ хабаадагшад хадаа «Ленин ба Сталин—Татарска Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын эмхидхэлшэд», «30 жэлэй турша соо Татариин социалистическэ экономикын хүгжэлтэ», «30 жэлэй турша соо Татарска АССР-эй наука ба культурын хүгжэлтэ» гэһэн темэнүүдээр элидхэлнүүдые сонособо.

ТОРИИН КОЛХОЗОЙ ЗООТЕХНИЧЕСКЭ БАРИЛГА

Ториин аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой правлени ба партийна эхин организаци малай байрануудые барилгын талаар ехэхэн хүдэлмэри ябуулна. Тус колхозой коммунистнуудай үүсхэлээр колхознигуудай воскресник эмхидхэгдэжэ, 500 кубометр барилгын материал бэлэдхэгдэһэн ба тэрэнэй зариманиинь зөөгдэжэ асарагдаһан байха юм.

Хабарай тарилгын дүүрхэтэй сасуу тэндэ барилгын 3 үдэрэй ударник үнгэргэгдөө. Ударникта 100 гаран хүн гаража, хониной байра бариха зуураа хэгдэхэ хүдэлмэриин 50 процентыень дүүргэһэн, 350 кубометр шахуу модо барилгынгаа газарта асарһан байна.

Һаяар тус колхоздо пилорама хүдэлмэрилжэ захалхань. «Энэ пилорама колхозоо барилгын материалаар хүсэд хангаха юм»—гэжэ, колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Балтаров хэлэнэ.

Энэ колхозой түрүү жэшээгээр аймагай бусад колхозууд зоотехническэ барилгын талаар ударнигуудые үнгэргэжэ захалаа.

Ан. Артемьев.

МАЛАЖАЛАЙ ПРОДУКТНУУДААР ГҮРЭНТЭЕЭ ТҮРГЭНӨӨР ТООСОЕ!

Һү тушаалгаар түрүү колхозууд

— Гурэндэ һү тушааха жэлэйн-й түсэбые агуухэ Октябрьска циалистическэ революциин 33-хи жэлэй ойдо дүүргэхэбди, — жэ мэдүүлһэн Кабанскын аймаа түрүү колхозууд хэлэһэн үгэ-е хүрэжэ байна.

Тэдэнэй дунда «Красный пар-зан», «Красноармеец», Калини-й, Карл Марксын нэрэмжэтэ буһад колхозууд оролсоно. дэ колхозуудай һүнэй-товарна ермэнүүд үнеэдэә гурба удаа һаадаг болоһоор нилээд ехэ һү абана.

Һү тушаалгаар түрүү ябаһан дурсагдагша колхозуудай фермэнүүдтэхи һаалишадай дунда малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб тухай, гүрэндэ малажалай продуктнуудые тушаалга тухай, һү һаалгые дээшэлүүлхэ тухай хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэдэг.

А. Бусурманов,
Кабанскын маслопромой инспектор.

Иимэ байдалые тэсэшэгүй

Тарбагатайн аймагай түрүү колхозууд гүрэндэ малажалай продуктнуудые элбэгээр үгэжэ байна. «Искра» колхоз үндэгэ тушааха жэлэйнгээ түсэбые 98 процент дүүргээ. Колхозой тамаашан нүхэр Трифонова 14547 шэһэг үндэгэ абажа, бэлэдхэлэй пунктда тушааһан байна. Һаяар энэ колхоз түсэбһөө гадуур үндэгэ тушаажа эхилхэнь.

Мүн энэ колхозой МТФ һү тушаалгаар һайн жэшээ харуулна.

Гэбэшье, тус аймагай зарим колхозууд гүрэндэ малажалай продуктнуудые тушааха түсэбүүдээ тон хангалтагүйгөөр дүүргэжэ байна. Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Мясников) энэ жэлэй табан һара соо ойройдоо 1250 литр һү тушааһан гэхэ гү, али түсэбөө миил 5 процент дүүргэһэн байха юм. Теэд, тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд һү тушаалгаяа түргэдхэхэ тушаа ямаршье хэмжээ абанагүй. Тиихэлээр фермын хүдэлмэрилэгшэд үнеэдэә гурба удаа һаалгые эмхидхээгүй, һүнэй тоһолигые дээшэлүүлхын түлөө оролдодоггүй байха юм. Мүн Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд малажалай продуктнуудаар гүрэнтээ сагсоонь тоосохын түлөө анхаралаа табидаггүй байна.

К. Антонов.

Гээгдэгшэдые урагшань татаха

Гүрэндэ малажалай продуктнуудые тушааха эгээл эрхим болзорой ерэбэшье, Торинн аймагай олон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд түсэбөө дүүргэхын түлөө тэмсэнэгүй.

Аймагай эгээл томо Молотовой нэрэмжэтэ колхоз 1950 оной 5 һарын турша соо гүрэндөө нилээд ехэ һү тушааха аргатай байһан аад, жэлэйнгээ түсэбые ойройдоо 15 процент дүүргэһэн байха юм. Шалтагааниинь юуб гэхэдэ, энэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд һүеэ бэлэдхэлэй пунктда абаашахын орондо, харин ондоо тээшэнь гаргашалаад, һанаа амархан һуунад.

Мүн «Красный Восток», Ворошиловай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозууд малажалай продуктнуудаар гүрэнтээ түргэнөөр тоосохо хэмжээнүүдые абанагүй. Тиихэдэ аймагай хүтэлбэрилхы органууд гүрэндэ малажалай продуктнуудые тушааха түсэбэй дүүргэлтые шангадхаха тушаа гээгдэнги колхозуудһаа шанга эрилтэ хэнэгүй.

Н. Хазагаев.

Түрүүлэгшэ Цыремпиловэй захиралтаар...

«Пограничник» колхозой хүтэлбэрилэгшэд гүрэндэ нооһо тушааха түсэбөө түргэнөөр дүүргэхэ тушаа шухала хэмжээнүүдые абанагүй. Хэтэрхэдээ, тус артелиин түрүүлэгшэ Г. Цыремпиловэй захиралтаар Усть-Киранска сельсоведэй Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо аяар 3 центнер нооһон худалдагдаһан байна.

Гүрэнтээ бүримүһэн тоосоогүйдөө нооһо худалдаха ябадалые хоримжолхо тухай БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые эбдэһэн энэ колхозой түрүүлэгшэ Цыремпиловтэ Кяхтын аймагай хүтэлбэрилхы организацинууд зохихо хэмжээ абаха ёһотой.

В. Жигжитов.

ХОРИИН АЙМАГТА

ҺУРГУУЛИЯА БОЛЬБОСОН ТҮХЭЛТЭЙ БОЛГОБО

Курбын долоон жэлэй һургуулиин һурагшад һургуулияа болбосон түхэлтэй болгохо зорилгоор 100 һөөг набшата мододые тарижа ногооруулһан юм. Мүнөө һурагшад тарималнуудайнгаа хойноһоо һайн харууһалга эмхидхэнхэй.

Мүн тэдэнэр өөһэдынгөө хүсөөр стадион эмхидхээд, тэндээ волейбольно, футбольно, хүнгэн атлетикын талмайнуудые түхеэрээ.

НАМАГ ХАТААНА

Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Байбородинай үүсхэлээр намаг хатааха хүдэлмэридэ гаража, уһанда даргдаһан 200 гаран гектар сабшалангай талмай хатааба. Энэ талмай дээрэһээ 2000 центнер нэмэлтэ үбһэн хуряагдахаар хараалагдана.

МАЛАЙ ТИПОВОЙ БАЙРАНУУД БАРИГДАБА

Аймаг дотор малай байрануудые барилгын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдажа байна.

Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз 500 толгой хонидой багтаха типовой байра барижа дүүргээ. Мүн «Дружба», «III Интернационал» колхозууд энэ талаар ехэхэн хүдэлмэри хэжэ байнхай.

ХҮДӨӨ АЖАХЫН ВЫСТАВКЭДЭ ХАБААДАХЫН ТҮЛӨӨ

Кировэй нэрэмжэтэ колхозой малай фермэнүүд мал үсхэбэрилгөөр 1950 онойнгоо түсэбые дүүргэбэ. Мүнөө, 1951 ондо Москвала болохо хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадалсахын тула улам дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаад, тэрэнээ бэелүүлхын тула тэмсэжэ байна.

МАЛАЙ ФЕРМЭНҮҮДЫЕ МЕХАНИЗАЦИЛГА

Һаяхан Ленинэй ба Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозууд локомобильнуудые абажа тодхобо. Тэдэнэй ашаар электричествээр үнеэ һааха, хониной нооһо хайшалха, мал уһалха агрегадууд һаядаа хүдэлмэрилжэ эхилхэнь.

ШЭНЭ ҺУРГУУЛИ

Хасууртайн долоон жэлэй һургуули дунда һургуули болгогдохонь. Ерэхэ 1950—51 онуудай һуралсалай жэлдэ тэндэ 8-дахи класс эмхидхэгдэхэ юм.

«Победа» гэжэ хүдөө ажахын артелиин хүсөөр тэндэ һургуулиин шэнэ байшан баригдаа.

Б. Намжилон.

Кукрыниксы гэжэ нэрэтэйгээр алдаршаһан уранзураашад М. В. Куприянов, П. Н. Крылов ба Н. А. Соколов гэгшэдэй хамтадаа хүдэлмэрилжэ эхилһээр 25 жэл болоһоной ой энэ жэлдэ гүйсэхэнь.

25 жэлэй турша дотор Кукрыниксы гэгшэд хадаа советскэ уран зурагай искусствын баялигые арибадхалсан, алдарта уранзураашад болоо. Тэдэнэр СССР-эй уран зурагай Академиин бодото гэшүүд ба РСФСР-эй искусствын габьяата ажал-ябуулагшад болоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) **Н. А. Соколов, П. Н. Крылов, М. В. Куприянов.**

Уранзураашадай конференци эхилхэнь

Советскэ уран зурагай искусство һүүлэй жэлнүүдтэ шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлаһан байна. Идеологическа асуудалнууд тушаа ВКП(б)-гэй ЦК-гэй түүхэтэ тогтоолнууд хадаа советскэ уран зурагай, скульптурын ба графикын хүгжэлтэдэ шиидхэхы шанартай нүлөө үзүүлһэн байха юм.

Ленин—Сталинай агуухэ идеянүүдээр, социалистическэ реализмын методээр зэбсэгжүүлэгдэһэн советскэ уранзураашад хадаа тэдэнэй урда социалистическэ Эхэ оронойнь табиһан зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Манай искусство болбол өөрынгөө образуудаар советскэ эпохын хүнүүдэй хүдэлмэриин ба событинуудай идейнэ удхацанарые элирүүлэн харуулһан зохёолнуудаар жэл бүри баяжажа байна гэжэ В. М. Молотов хэлээ һэн.

Советскэ уран зурагай искусство болбол формализмын ба натурализмын үлэгдэлнүүдые дабан гарана. Тиигэжэ манай үеын гайхамшагта ажабайдалые үлэмжэ дүүрэнээр харуулан, социалистическэ реализмын позици дээрэ жэлһээ жэлдэ улам батаар бэхижэжэ байна.

Советскэ уранзураашадай һүүлэй шэнэ амжалтанууд 1950 оной Бүхэсоюзна уранһайханай выставкэ дээрэ харуулагдаха юм. Энэ выставкэ хадаа советскэ уран зурагай искусствын идейнэ ба уранһайханай хэмжээе батална.

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи искусствын хэрэгүүдые эрхилхэ Комитет, СССР-эй советскэ уранзураашадай Союзай Оргкомитет болон Всекохудожнигой правлениин тогтоолой ёһоор 1950 оной июниин 30-да, Улан-Удэ городто Бурят-Монголой ба Якутска АССР-нүүдэй, Хабаровска ба Приморско хизаарнуудай, Читын, Иркутска ба Сахалинска областьнуудай уранзураашадай конференци нээгдэхэ байна. Зүүн Сибириин уранзураашадай энэ анха түрүүшын түүхэтэ конференци хадаа советскэ уранзураашадай урда байгаа гол зорилгонуудые зүбшэн хэлсэхэ байна. Гадна дурсагдагша автономно республиканууд, хизаарнууд ба областьнуудай уранзураашадай картинануудые харуулһан уранһайханай ехэхэн выставкэ нээгдэхэ юм. Тус выставкэ болбол уранзураашадай һүүлэй жэлдэ хэһэн хүдэлмэринүүдэй дүнгые, тэдэнэй творческо шэглэлые элирүүлэн харуулха байна.

Якутск, Чита, Иркутск, Хабаровск, Владивостогой ба Улан-Удын уранзураашадай табиһан зурагууд хадаа уран зурагай искусствын Зүүн Сибирьтэхи творческо байдалые зүбшэн хэлсэхэ ба саашадаа хүгжэхэ замыень хараалха үргэн арга боломжо бидэндэ олгоно. Бидэнэр тус конференциие идейно-политическэ үндэр хэмжээндэ үнгэргэхэ, уранһайханай выставкые жэшээтэ һайнаар эмхидхэхын түлөө ехэхэнээр оролдохо ёһотойбди. Энэ выставкэдэ манай орон дотор алдартай, уранзураашад: Якутска республикаһаа—Романов ба Крылов, Хабаровскһаа — Горбунов ба Романов, Владивостогһоо—Цыганов ба Вялков, Читаһаа—Голубев, Федоров, Поликарпов, Иркутскһаа — Лебединский, Скобцов, Рогаль ба бусад хабаадалсаха байна.

Бурят-Монголой уранзураашад болбол Зүүн Сибириин уранзураашадай картинануудай энэ ехэ выставкэдэ тон баяртай халуунаар хабаадалсаха юм. Манай республикын арадай уранзураашa Г. Павлов тус выставкэдэ: «ВКП(б)-гэй айкомой бюрогой заседани», «Советскэ сэрэгүүдэй Чуфын городто ороолго», «Сэрэг дайнай харгыгаар», «Пушкинай портрет» ба бусад картинануудые табиха байна. Мүн БМАССР-эй искусствын габьяата ажал-ябуулагшад А. Тимин, А. Окладников гэгшэд шэлэгдэмэл зурагуудаа харуулха юм.

Уранзураашад Г. Чикотеев, О. Пепуль, М. Шестакова. Е. Неволина, Н. Голованов ба бусад хэдэ хэдэн зурагуудые тус выставкэдэ табиха байна. Тэрээнһээ гадна өөһэдөө һураһан уранзураашад Гергесов, Рудь, Чеботарев, Чернутов, Сохан, Аносов гэгшэд выставкэдэ хабаадалсаха байна.

Зүүн Сибириин уранзураашадай картинануудай выставкые манай республикын олониитэ һонирхон хаража, үнэн сэхэ сэгнэлтээ үгэн, манай уранзураашадай творческо хүдэлмэридэ туһалха бэзэ гэжэ найдагдана. Олониитын сэгнэлтэ ба тэдэнэй сэхэ зүб, принципиальна шүүмжэлэл хадаа манай саашанхи ажалда үнэхөөр ехэ туһаламжа ба хүтэлбэри боложо үгэхэнь дамжаггүй.

Ц. Сампилов, СССР-эй Верховно Соведэй депутат, БМАССР-эй уранзураашадай Союзай түрүүлэгшэ.

ҮБҺЭ, ТАРЯА ХУРЯАЛГЫЕ ЭРХИМ БЭЛЭДХЭЛТЭЙГЭЭР УГТАХА

(МТС-үүдэй директорнүүд ба аймагуудай хүдөө ажахын таһагуудые даагшадай республиканска суглаанһаа).

Һаяхан, республикын столица Улан-Удэдэ МТС-үүдэй директорнүүд ба аймагуудай хүдөө ажахын таһагуудые даагшадай республиканска суглаан боложо үнгэрбэ. Суглаан дээрэ «1950 ондо республикын колхозуудта тэжээл суглуулгада бэлэдхэлэй ябаса ба тэжээл үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхэ хэмжээнүүд тухай», «Хабарай тарилгын дүнгүүд ба шэнэ ургаса хуряалгада бэлэдхэлэй зорилгонууд» гэһэн асуудалнууд хэлсэгдэбэ. Нэгэдэхи асуудалаар БМАССР-эй хүдөө ажахын Министр В. И. Дубровский элидхэл хэбэ.

— Республикын колхозууд ниитынгээ малажалые хүгжөөхэ ба ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ талаар һүүлэй үедэ нэгэ хэды амжалта туйлаа, — гэжэ нүхэр Дубровский хэлэбэ,—Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз адуу мал үсхэбэрилгөөр жэлһээ жэлдэ һайн амжалтануудые туйлажа, мүнөө 9500 толгой малтай болонхой. Энэ колхоз 4450 гектар сабшалангайнгаа хойноһоо һайнаар харууһалжа, үтэгжүүлжэ ба уһалжа, ургасыень саг үргэлжэ дээшэлүүлһэнэй, мүн малай адуулгые жэшээтээр үнгэргэдэг байһанай ашаар адуу малайнгаа ашаг шэмэ дээшэлүүлнэ. Нёдондо үнеэн бүриһөө 1800 литр һү һааһан ба малажалһаа 90300 түхэригэй олзо лоход оруулһан байна. Иимэ жэшээнүүд үсөөн бэшэ. Гэхэтэй хамта бүхы республика дотор ногоонной ургаса һүүлшын 10 жэл соо 2 дахинһаа үлүүгээр доошолоо. Жэшээнь, 1939 ондо гектар бүриһөө 14,6 центнер үбһэ хуряаһан байгаа һаа, 1949 ондо миил 6,6 центнер үбһэ хуряагаабди. Энэ талаар Зэдын, Сэлэнгын, Түнхэнэй, Кяхтын аймагууд илангаяа гээгдэлтэй байна. Республикын колхозуудай малажал 1949 ондо бүдүүн тэжээлээр 45—50 процент, шэмэтэ тэжээлээр 25—30 процент хангагдаһан байна. Тэжээл бэлэдхэлгын хангалтагүй байһан ябадал адуу малай хоролтодо оролгодо, һубайралга ба ашаг шэмын доошолгодо сэхэ нүлөөлөө. Жэшээлхэдэ, 1949 ондо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 476,5 литр һүн һаагдаһан, 1950 оной 5 һара соо баһа бага һүн һаагдаһан байна. Тиихэдэ Ахын, Курумканай, Баргажанай, Ярууһын аймагуудта энэ 5 һара соо үнеэн бүриһөө бүришье бага һүн һаагдаһан байха юм. Республикын МТС-үүд колхозуудай тэжээл бэлэдхэлгэдэ багаар туһална. Үнгэрхэдөө зарим МТС-үүд бии байһан сенокосилкануудые ба силос хэршэдэг машинануудаа һандаргаан хаяна. Байгша ондо үбһэ хуряалгын машина зэбсэгүүд хангалтагүйгөөр заһабарилагдажа байна. Хуряалгын эхилтэр үсөөхэн үдэрэй үлэбэшье, сенокосилкануудай миил 43 процентнь заһабарилагданхай. Түрхихэ тоһо ба запасной частьнуудые олон аймагууд, түбхын түрүүндэ Зэдын, Хориин, Бичурын аймагууд абанагүй. Мүн ондоо олон дутагдалнууд бии. Байгша ондо тэжээл бэлэдхэлгые таряа хуряалгын эхилтэр һайнаар үнгэргэжэ, адуу малдаа бардам хүрэхэ тэжээлэй база байгуулхын зорилгоор тэрээндэ бэлэдхэлэй бүхы хүдэлмэринүүдые ойрын үдэрнүүдтэ эрхим шанартайгаар дүүргэхэ зорилго табигдана.

Элидхэлэй һүүлээр олон хүн үгэ хэлээ.

— Манай эндэ сезонщина ехээр дэлгэрэнхэй,—гэжэ Мухаршэбэрэй аймагай хүдөө ажахын таһагые даагша Ерофеев хэлэбэ,—хуряалгын кампаниин дээрээ орожо ерэхэдэнь лэ ехээр хашхаралданабди. Мүнөөшье жэлдэ тиимэ байна. Республикын хүдөө ажахын Министерство сабшагдаһан гектарай хэмжээгээр сэгнэлтэ үгэдэг заншалтай. Теэд сабшагдаһан гектараар малаа тэжээдэг бэшэ хадаа, саашадаа «хэды центнер үбһэн хуряагдааб?» гэжэ асуудаг, тэрэнэй хэмжээгээр сэгнэлтэ үгэдэг болоо һаань һайн бэлэй.

Саянтын МТС-эй директор нүхэр Танхасаев үгэ хэлэхэ зуураа; — Министр Дубровский гансал МТС-үүдэй ба аймагай хүдөө ажахын таһагуудай хүдэлмэриие шүүмжэлээд, өөрынгөө Министерствын аппарадай хүдэлмэри тушаа нэгэшье үгэ хэлэбэгүй. Теэд энэ аппарадай хүдэлмэридэ нилээд ехэ дутуунууд бии. Тэдэнэр МТС-үүдтэ саг соонь туһаламжа үзүүлдэггүй, ушар байдалай тохёолдоһон хойнонь, хожомдожо туһалдаг. Хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдэй түсэб зохёоходоо МТС бүхэнэй онсо илгаае хараадаа абадаггүй,—гэжэ мэдүүлбэ.

Хоёрдохи асуудалаар республикын хүдөө ажахын Министрые орлогшо нүхэр Плишкин элидхэл хэээ.

—ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй Февральска пленумэй түүхэтэ тогтоолые хэрэг ажал дээрэ бэелүүлэн, республикын колхозууд тарилгынгаа талмайе жэлһээ жэлдэ үргэдхэнэ, газартаряалангай культурые дээшэлүүлнэ, таряанай үндэр ургаса хуряана. Колхозууд ба МТС-үүд шэнэ шэнэ машина зэбсэгүүд ба тракторнуудые абана. Тиимэһээ байгша оной тарилгын хүдэлмэриие хэзээ хэзээнэйхиһээ эмхитэйгээр, богони болзор соо үнгэргэхэ дүүрэн аргатай байгаа,—гэжэ нүхэр Плишкин хэлэнэ,—гэбэшье, байгша ондо республикын колхозууд нёдондонойхиһоо муугаар хүдэлмэрилжэ, июниин 10 болотор тарилгынгаа түсэбые ойройдоо 86,9 процент дүүргээ. Зэдын, Түнхэнэй, Кяхтын, Ториин, Сэлэнгын, Бичурын аймагууд бүришье муугаар хүдэлмэрилөө. Хабарай тарилгын хүдэлмэриин хангалтагүйгөөр ябуулагдаһан шалтагаан имагтал зарим АСХО-е даагшадай удаан хабарай болоһондо шалтаад, дулаан болохолоор полевой хүдэлмэринүүдые үргэн далайсатайгаар эхилжэ шадаагүйһөө тохёолдоһон байна. Жэшээлхэдэ, Мухаршэбэрэй аймагай колхозууд графигай ёһоор 5 үдэр бүхэндэ 10—11 мянган гектар тариха ёһотой байгаа һаа, 7800 гектар тариһан байха юм. Тэрэшэлэн, Бичурын аймагай колхозууд 11—12 мянган гектарай орондо, 5 үдэр бүхэндэ ойройдоо 5860 гектар таридаг байгаа. Тиимэһээ тарилгын түсэб дүүргэлгээр Бичурын аймагай республика дотороо һүүлшын һууринуудай нэгые эзэлжэ ябаһаниинь гайхалтайшье бэшэ. Аяар 7 мянган гектар дутуу тариһан болобошье, Бичурын АСХО-е даагша Жаркой хартаабха ба овощь тарилгын түсэбые дүүргэнгүй болихо һанаатай байба. Тиихэдэ республикын МТС-үүд шэнэ тракторнууд ба прицепной машинануудые олоор абаһан болобошье, нёдондонойхиһоо муугаар хүдэлмэрилөө. Үнгэрэгшэ жэлдэ тракторна хүдэлмэринүүдэй түсэбые июниин 10 болотор 42,2 процент дүүргэһэн байгаа һаа, мүнөө 38,9 процент дүүргэбэ. Тарилгын халуун үе соо Ториин, Хориин, Закаменай, Сагаан-Усанай МТС-үүдэй трактор бүхэниинь сүүдхэдээ ойройдоо 1,5—2 гектар (зөөлэн хахалалгаар) бүтээсэтэй байгаа. Олон МТС-үүд колхозуудтай батаалһан договороо хангалтагүйгөөр дүүргэнэ, трактор машинануудай техническэ харууһые муугаар хэнэ. Механизаторнуудай кадрнуудтай муугаар хүдэлмэрилжэ, запчастьнуудые, горючи ба түрхихэ тоһо алмаха ябадал туйланагүй. Гээгдэнги МТС-үүдтэ саг соонь туһаламжа үзүүлээгүй байһан республикын хүдөө ажахын Министерство, илангаяа тэрэнэй МТС-үүдэй Управлени мүн лэ ехэ зэмэтэй. МРЗ-нүүд. Сельэлектрын, нефтебазын, автотракторосбыдэй нютагай организацинуудай зүгһөө МТС-үүдые хэрэгтэй материалнуудаар хүсэд хангаагүй баримтанууд үзэгдэһэн байна.

Таряа хуряалгада бэлэдхэл тухай хэлэхэ зуураа, нүхэр Плишкин иигэжэ тэмдэглэбэ: — республикын колхозууд хуряалгада хангалтагүйгөөр бэлэдхэнэ, июниин 10 болотор жаткануудай 7 процентнь, молотилкануудай — 17,5 процентнь заһабарилагдаа, таряа сэбэрлэлгын машинануудай заһабарилга эхилэгдээгүй байһаар. Зарим аймагуудай колхозууд жаткануудай заһабарилгые эхилээшьедүй. МТС-үүд таряанай талмайн 60 процентыень хуряаха байбашье, олонхинь хуряалгада муугаар бэлэдхэнэ. Июниин 10-най байдалаар комбайнуудай 43,6 процентнь заһабарилагданхай. Энэ талаар илангаяа Тарбагатайн, Кабанскын, Сагаан-Усанай, Хориин, Саянтын МТС-үүд хангалтагүйгөөр (7—16 процент) бэлэдхэнэ. Зарим МТС-үүдтэ хуряалгын машинанууд шанар муутайгаар заһабарилагдана, колхозуудта тракторна хэрэгсэлнүүд, шэгнүүрнүүд, тогууд, һарабшанууд, складууд, сушилканууд хангалтагүйгөөр бэлэдхэгдэнэ. Таряанажалтай гол аймагуудай нэгэн Мухаршэбэрэй аймаг (АСХО-е даагша Ерофеев) нэгэшье механизированнэ сушилкагүй юм. Тиимэһээ таряа тушаалгаар энэ аймаг жэлһээ жэлдэ гээгдэдэг. Республикын МТС-үүд ба колхозууд хуряалгын машинанууд, транспортна хэрэгсэлнүүд, сушилканууд ба бусад хэрэгсэлнүүдые богонихон болзор соо заһабарилжа, таряа хуряалгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаха зорилготой.

Элидхэлэй һүүлээр Бичурын МТС-эй директор Нетесов, Итанцын МТС-эй директор Какаулин, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо Култышев ба бусад үгэ хэлээ.

— МТС-үүдэй директорнүүд ба АСХО-нуудые даагшад колхозууд лэ тиигэнэгүй, иигэнэгүй гэжэ эндэ мэдүүлэн, гэмэрэлдэнэ, — гэжэ нүхэр Култышев хэлэнэ, — теэд колхозууд хадаа маанадай хүтэлбэриин толинь гэжэ мэдыт. Колхозуудые бидэнэр бүхэжүүлхэ, тэдэндэ бидэнэр туһалха уялгатайбди. Колхозуудые муушалан гэмэрэлдэхэдээ өөһэдынгөө хүтэлбэриин мууда гэмэрэлдэнэ гээшэт, өөһэдтөөл гомдоно гээшэт. Колхозуудһаа хүнүүд промышленна ажахынуудта ябашана гэнэлтэ. Теэд тэдэнэй колхозуудһаа гаража ошохогүйн тулада колхозно ажахыгаа бэхижүүлхэ, баяжуулха хэрэгтэй.

Зарим хүтэлбэрилэгшэд хамаг шэнэ юумэнһээ айдаг. Мүнөө хабартаа 470 тракторна бригадануудай миил 69-ниинь часай графигаар хүдэлмэрилөө. Теэд часай графигаар хүдэлмэрилхэдэ угаа ашагтай байһаниинь хэндэшье мэдээжэ. Эхэ оронойнгоо патриот байхые хүсэһэн хүн түбхын түрүүндэ өөрынгөө дааһан ажалда патриот байха ёһотой. Колхозно тосхонуудаа, МТС-үүдээ хүгжөөхэ угаа ехэ арга боломжонууд бидэндэ бии. Гансал маанадай хүтэлбэриһөө энэ нангин хэрэгэй амжалта дулдыдаха байна.

Удаань дурсагдагша асуудалнуудаар шиидхэбэринүүд баталагдан абтаа.

Фельетон

Тэнүүл зайгуул Потеев тухай

Һүүлэй үедэ саг үргэлжэ тэнүүлтэжэ ябадаг нэгэ хүн бии болонхой. Нэрэнь — Потеев Доржо Жамсаевич. Тэрээн тухай хэдэхэн үгэ хэлэхэмнай.

Потеевэй тэнүүлтэлгын эхин пункт — Түнхэнэй аймагай Кырен тосхон. Эгээл эндэһээ эхилэд, Иркутск город — Улан-Удэ — Баунт — Заиграй — Иркутска область гэһэн маршрут барижа зольбороо юм. Энэнь дүүрээ гэжэ баталха аргамнай үгы. Юуб гэхэдэ, эды холые энэ хүн оройдоо 4 жэлэй турша соо гаталжа гараа. Өөрынь түсэбэй ёһоор зольборолгонь үшөө 15—16 жэл соо (магад, дээшэшэе байжа болохо, юуб гэхэдэ, алимент түлэхэ болоройй үнгэртэр) зайгуултаха гээ юм.

Тэнэжэ эхилхэ үедөө Потеев болбол Түнхэнэй аймгүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшоор хүдэлмэрилжэ байгаа. Удаа тээнь советскэ эмхи-зургаанай хүдэлмэрилэгшэ, һургуулиин директор, томохон предприятиин директорые орлогшо ябаһан ба мүнөөшье ябажа байна. Өөрынь түсэбэй ёһоор тушаалнуудынь энээгээр мүн лэ хизааргалангүй ха.

Маршрут ажал хоёрыень харуулаад байхадамнай тэнэһэндэнь хабаатай нэгэн асуудал уншагшадта тоо бэшэ үлэнэ. Тэрэ асуудал хадаа дээрэ хэлэгдэһэн бүхэнние хоорондонь холбохо байна.

Институт дүүргэһэн залуухан багша басаган Н. тэгшэ Түнхэнэй аймаг 1943 ондо ошобо. Кыренэй дунда һургуули нэгэ зохидхон байра тэрэ багшада үгөө. Нэгэтэ, энэ байрын үүдые Потеев тоншоод, нилээд маһалзуурхан болоод ороо һэн. Жолоогүйгөөр дуу гаража, досооһи газааһаяа дэлэгэхэдэнь, яагаа «уһанһаа номгохон, үбһэнһөө набтарһан» хүн бэ гэжэ һанахаар бэлэй...

Гурбан жэл үнгэрбэ. Потеев үни хада гэрлэнхэй. Һамганиинь —үнөөхи багша Н. Тэдэнэр Вера ба Геннадий гэжэ үхибүүдтэй болонхой. Потеев номгохоно болоно, заримдаа дошхордог, «долгилдог» болобо. Тиихэтэеэ хамта иимэ һанал түрөө һэн ха: «Яажа албанай үндэр тушаал олохоб, олзо доходоор ханза карманаа шахахаб, мүн амта һоніёо бууран гэртэхиинэн сүлөө болохоб?».

Энэ һанаалаа бэелүүлхын түлөө нарихан зүргэ харгы бэдэрбэ, эхнэр үнэн шэнгеэр мэхэ бэлдэбэ. Улангшэгүй түрүүшынгээ алхам хэбэ. Потеев Иркутск городто 2 жэлдэ байһан мордоо һэн.

— Абамнай һайн хүрөө ха гү? —гэжэ Вера басаганиинь эхэһээ асууна.

— Абамнай пряник эльгээгээгүй гү? — гэжэ Вера басаган жэл болоод байхадаа асууба.

— Абамнай ерэхэ болоо ха гү? —гэжэ үшөө хахад жэлэй үнгэрһэн хойно хүбүүниинь эхэһээн һурана.

Эдэ асуудалнуудта хэншье харюусажа шадахагүй байгаа. Харюусаашье һаа «үгы!» гэһэн лэ үгэ хэлэхэ һэн. Ушарынь хадаа мэхэшэн Потеев үни хада ондоо хүнэй үүдэ тоншоно, Мотя Намсараевтай нүхэсэшэһэн байгаа.

Ингэжэ гэр бүлынгөө урда гэм хэһэн Потеев Мотиёо дахуулаад, Улан-Удэ ерэбэ. Тиигээд, 1948 оной ноябрь һара хүрэтэр советскэ эмхи зургаанда хүдэлмэрилөө. Һамган Н. гэгшэнь мүн лэ Улан-Удэдэ ерэбэ байба. Хоёр һамгадайнгаа хоорондо Потеев оодордог болобо.

Удаашье саг соо оодороогүй. Потеев архи уужа, ажалай жаяг заршам эбдэжэ эхилээ. Урьхада орохо боломсоороо, бүри ехэ олзотой, бүри халуухан газар бэдэрхэ гэһэн һанал түрэмсөөрөө Потеев болбол харюусалгаһаа, хүдэлмэриһөө, гэр бүлэһөө зугадан нэгэтэ һүни халба һүрэжэ, Улан-Удэһээ гүү болошоо һэн.

Баунтын аймаг. Кедровскиин 7-жэлэй һургуули. Эндэ байһал элдэб хорото ашаануудые гаргахыса гаргаад, анирүүхэнөөр Заиграйн аймагай Челутайн леспромхоз тээшэ тэрьелбэ. Хэн байһанаа эндэ танигдамсаараа, хэһэн гэмтэ хэрэгүүдэйнгээ хүсэжэ ерэмсээр зольбо Потеев улам саашаа захадуу газар руу оломгоор. Тэрэ гэһэнһээ хойшо мүнөө хүрэтэр Иркутска областиин Заларинска леспромхоздо шэбээлиэ.

Мотя һамганиинь «үнэншэ» нүхэр Потеевэйнгээ мүр мүшэжэ соёрсобо. Тиихэдэнь, хуулита һамган Н. ба үхибүүдынь үншэржэ байха юм. Түнхэндэхи гэрһээ гаража тонилһоноо хойшо (4 жэл соо) Потеев хадаа оройдоо 4 һарын турша соо алимент түлөө. Ондоо имаршье туһа үхибүүдтэй хүргөөгүй юм. Гадна, ажалай жаяг заршамые нэгэнтэ бэшэ эбдэбэшье хуулиин харюусалгада хабаадуулагдаагүй ябаһаар.

Олзотой ажал бэдэржэ, нэгэ газарһаа нүгөө газарта «ниидэдэг», гэм зэмэ хээд хорһодохые ороолдог, гэр бүлын асуудалые мещанска нюдөөр харадаг —иимэ хүн мүнөө үедэ зоргондоо ябаха ёһогүй. Иимэ хүнүүд тон үсөөн. Тэдэ, үсөөн ха бүринь хатуухаар хэһээхэ ёһотойбди. «Бочкоор дүүрэн медые» гуталаг «халбага дабирхайе» үг таһалан үгы хэжэ шуулха. Тиимэһээ түрэн түрын ба гэр бүлынгөө урда гэм хэһэн зольбо Потеевэй тэнэлгын маршрудай эсэсэй пункт арадай сүүдэй скамейкэ болог лэ, — гэжэ советскэ хүнүүд үнэн зүрхэнһөө хүсэнэ.

Д. Гунзынов. С. Бадмаев.

Колхозникууд харгы заһабарилга дээрэ

Торинн аймагай «Улаан-Бургалтай» колхозой гэшүүд воскресникэ эмхидхэжэ, харгы заһабарилгада гараһан юм. Воскресниктэ хабаадаһан 40 гаран хүн 3 үдэрэй турша соо 800 метр утатай харгы заһабарилжа шоссейн түхэлтэй болгобо.

Г. Токтохоев.

Хитадай 11 миллион гаран гражданиинууд Стокгольмско уряада гар табяа

ПЕКИН, июниин 23. (ТАСС). Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй уряада гар табиһан хүнүүдэй тоо тухай эб найрамдал хамгаалха Хитадай комитедэй мэдээнүүдые «Женьминьжибао» газета мүнөөдэр толилбо. Хүсэдбэшэ мэдээнүүдэй ёһоор, 11.239.713 хүн июниин 16 хүрэтэр уряада гар табиба.

Эб найрамдал хамгаалха Хитадай комитет хадаа Ухани, Чэнду ба Ханьчжоуда комитедэй отделениинүүдэй нээгдэһэн тухай мэдээсэнэ.

БЕЛЬГИДЭ СТОКГОЛЬМСКО УРЯАДА ГАР ТАБИНА

БРЮССЕЛЬ, июниин 21. (ТАСС). Бельгиин ажалшад, иланғаяа Льеж провинциин ажалшад Стокгольмско уряае халууһаар угтана. Энэ провинцида металлургическа предприятинүүдэй хүдэлмэришэд. 5 священнигүүд, бургомистр Шарль Дозо түрүүтэй Ланэй тосхоной 878 хүнүүд уряада гар табяа.

Бельгиин олониитын элитэ ажалябуулагшад Стокгольмско уряада тэрэшэлэн гар табяа.

АНГЛИДА ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТҮЛӨӨ ХҮДЭЛӨӨН

ЛОНДОН, июниин 22. (ТАСС). Англида эб найрамдалай түлөө хүдэлөөн үдэр бүхэндэ үргэдэжэ байна. Эб найрамдал хамгаалха петицидэ 600.000 мянга шахуу хүн гар табяа гэжэ эб найрамдал хамгаалха английска комитет июниин 21-дэ соносхобо.

Эб найрамдал хамгаалха английска конференци июлиин 22—23-да болохонь. Тэрэ үе хүрэтэр уряада 2 миллион хүнүүдээр гар табиулха гэжэ хараалагдана.

ВЬЕТНАМАЙ ДЕМОКРАТИЧЕСКА РЕСПУБЛИКАДА ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТҮЛӨӨ ХҮДЭЛӨӨН

ПЕКИН, июниин 21. (ТАСС). Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, «Льен Вьетын» централна гүйсэдхэхэ комитет (Вьетнамай национальна нэгэдэмэл фронт) мэдүүлгэ толилжо, тэрээн соогоо эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй уряае гүйсэдхөө дэмжэхыень бүхы вьетнамска арадые уряална.

ТОРОНТОДО ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТАЛА БАРИГШАДАЙ КОНФЕРЕНЦИ БОЛОБО

ОТТАВА, июниин 21. (ТАСС). Эб найрамдалай тала баригшадай конференци һаяхан Торонтодо болоо гэжэ торонтоско «Вестник» газета мэдээсэнэ, тэрээн дээрэ суглараһан 300 хүнүүд хадаа Торонтодо 80 000 хүнөөр Стокгольмско уряада гар табиулха гэжэ шиидэбэ.

Япониин патриодуудта компартиин централна хүтэлбэриин хандалга

ШАНХАЙ, июниин 21. (ТАСС). Японско «Акахата» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, митингнүүд ба демонстрацинуудай хорихдоһонтой дашарамдуулан, Япониин компартиин централна хүтэлбэри хадаа июниин 17-до хандалга толилжо, тэрээн соогоо фашистска террорто эсэргүү эрид тэмсэхыень патриодуудые уряалба.

«Энэ хорилто хадаа үнэн хэрэг дээрээ онсо байдалые соносхоһон ба Потсдамска декларациин болон Япониин конституциин принципүүдые сэхэ эбдэһэн ябадал мүн» гэжэ хандалга соонь хэлэгдэнэ.

«Фашизмын политикые далда бэшээр ябуулдаг» Японско правительствын харяа бодолынь юу гэхэдэ, Япониин компартиин ЦК-гэй гэшүүдые политическэ ажалябуулгаһаа зайсуулха ябадалда эсэргүүсэһэн бүгэдэарадай хүдэлөөе ба забастовкын хүдэлөөе дараха гэһэн болоно гэжэ хандалга соонь хэлэгдэнэ. Энэ политикань «оронние колонизацилха ба шэнэ дай бэлэдхэхэ тула сэрэгэй базануудые байгуулха ябадалда шэглүүлэгдэнэ».

«Японииин компарти бүхы бэрхэшээлнүүдые дабажа, фашизмда эсэргүү тэмсэлые толгойлно» гэжэ хандалга соо хэлэгдэнэ.

Германска демократическа республикын правительственна делегаци Чехословакида ерэбэ

ПРАГА, июниин 21. (ТАСС). Премьер-министрын орлогшо Вальтер Ульбрихт түрүүтэй Германска демократическа республикын правительственна делегаци мүнөөдэр Прагада ерэбэ. Делегациин составта: Германска дотоодын худалдаа наймаанай, гадаадын худалдаа наймаанай ба материальна хангалгын министр Георг Хандке, гадаадын хэрэгүүдэй министерствын статс-секретарь Антон Аккерман. түсэблэлгын министерствын статс-секретарь Вилли Румпф ба гадаадын хэрэгүүдэй министерствын экономическа таһагые даагша Грета Куккгофф гэгшэд ороно.

Германска демократическа республикын правительственна делегаци Чехословакиин ба Германска демократическа республикын хоорондо культурна холбоонуудые үргэдхэхэ асуудал тушаа, тэрэшэлэн экономическа болон научно-техническэ хани харилсаанай асуудалнууд тушаа Чехословацка правительствотай хэлсээнүүдые хэхэ байна.

Ванна-Эккельдэхи компартиин районно правленидэ фашистска доболго болобо

БЕРЛИН, июниин 19. (ТАСС). АДН агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, хархис немецкэ империалистнүүд ба Западна Германиин компартиин тала баригша 100 шахуу хүнүүд хойто Рейн-Вестфали гэдэг нютагай ландтагта болоһон һунгалтануудай дээрэхи өөрынгөө кандидат Демольскиин хүтэлбэри доро Ванна-Эккельдэхи компартиин районно правленидэ июниин 18-ай һүни добтолһон байна.

Добтолго тухай полици мэдэһэн болобошье, полицинхид добтолоогшодой үгы болоһон хойно ерэбэ.

Урда Кореядэ Даллесай ерэһэн тушаа

ПХЕНЬЯН, июниин 21 (ТАСС). Дай үүдхэгшэ элитэ этэгээд Даллесай июниин 17-до Сеул ерэһэн тухай Кореяын централна телеграфна агентствын мэдээсэлые газетэнүүд толилбо. Сеулда ерэһэн дары Даллес корейскэ марионеткэнүүдэй толгойлогшо Ли Сын Ман ба ООН-эй корейскэ комиссиин гэшүүдтэй уулзаха, удаан хөөрэлдэбэ. Июниин 18-да Даллес 38-дахи параллелиин район ошожо, тэндэхи байдалтай танилсаһанай һүүлдэ Сеулда бусажа ерэсэд, Ли Сын Мантай хөөрэлдэбэ.

Ороной амгалан нэгэдэлэй түлөө бүхы корейскэ арадай шангадажа байгаа тэмсэлһээ айн һүрдэһэн Ли Сын Манай урбагша бүлэгтэй ба ООН-эй комиссиин зорилгые бадаргахын тула Даллес Урда Кореядэ ерээ юм гэжэ Кореяын централна телеграфна агентство тэмдэглэнэ.

Американска сэрэгэй инспекторнүүд Сири ба Ливанда эльгээгдэхэнь

РИМ, июниин 17. (ТАСС). Франкфурт-на-Майнеһаа «Паэзе сера» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, американска сэрэгэй инструкторнуудые Сири ба Ливан руу эльгээхээр бэлэдхэжэ байһан тухай американска түсхай кругуудта эли болобо. Дүтын Восток ябуулха тула элдэб түрэлэй сэрэгэй инструкторнүүд ба мэргэжэлтэдэй хэдэн группанууды бүридүүлэн бии болгохо тухай заабарине Франкфуртдахи американска генштаб Вашингтонһоо абаһан байна. 500 хүнһөө бүридэһэн түрүүшын группа Сири ба Ливан эльгээгдэхээр байна. Энэ группа хадаа тэдэ оронуудта американска сэрэгэй базануудые бэлэдхэхэ ба эмхидхэхэ зорилгоор аэродромууд, заһабарилгын заводууд гэхэ мэтын барилгые хүтэлбэрилхэ зорилготой байна.

Гроссмейстернүүд РСФСР-эй городуудаар ябаха

Шатараар дэлхэйн чемпион СССР-эй гроссмейстер М. М. Ботвинник июниин 16-да Москваһаа Воронеж мордобо. Тэрэ хадаа советскэ шатарай һургуулиин хүгжэлтэ тухай элидхэлнүүдые хэхэ, хүдөөгэй шатаршадтай уулзаха, шатар наадалгын сеанснуудые үгэхэ байна.

РСФСР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи физическэ культура ба спортын хэрэгүүдые эрхилхэ Комитет хадаа нютагай шатаршадта туһаламжа үзүүлхын тула Российска Федерациин элдэб олон городуудта советскэ гроссмейстернүүдэй ошолгые эмхидхэхэнь. Ойрын үедэ гроссмейстер В. В. Смыслов Чебоксары город, гроссмейстер А. А. Котов Ростов-на-Дону город ошохонь.

СПОРТ

Эдир футболистнар республикын кубогой түлөө

БМАССР-эй кубок абахын түлөө эдир футболистнарай түрүүшын республиканска мүрысөөн захалба. Энэ мүрысөөндэ 12 команданууд хабаадалсана. Үнгэрэгдэһэн мүрысөөнүүдэй дүнгүүдэй ёһоор ПВЗ-гэй «Локомотив» обществын эдир футболистнарай команда авангардынхидые 2:1 гэһэн тоотойгоор шүүбэ. Мүн хүүгэдэй спортивна һургуулиин 1-дэхи команда транспортын «Локомотив» командые, хүүгэдэй түрүүшэнэ һургуулиин 2-дохи команда строителиинхидые, динамынхид уһанзамайхидые, «Большевиг» команда байкалайхидые шүүһэн байна.

БМАССР-эй кубок абахын түлөө

Июниин 21-то, БМАССР-эй 25-жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ БМАССР-эй кубок абахын түлөө болоһон мүрысөөндэ «Локомотив» ба «Авангард» обществонуудай футбольно командануд уулзаба.

Түрүүшын таймда 40 минутын турша болоһон эрид шанга тулалдаанай улаа Борис Черепанов («Локомотив») шанга сохилтоор авангардынхидай ворота руу бүмбэгэ оруулжа, тоо нээһэн байна.

Мүн хоёрдохи таймда «Локомотивай» футболистнар һайн амжалтануудые туйлаа, тэдэнэр мүрысөөндэ шэдэйнгөө ворота руу 6 бүмбэгэ оруулба. Эсэстээ «Локомотив» обществынхид 7:0 гэһэн тоотойгоор нүгөөдүүлээ илаһан байна.

ТОБШО СИГНАЛНУУД

▲ Хэжэнгын аймпотребсоюзай Советскэ сельпогой «Зургаанай зам» колхоздохи магазинда арһан сэбэр сахилгагүй. Магазинайнь газаагуур шорой шохой дүүрэн шэнхэй.

▲ Улан-Удэ станциин ресторанай администратор клиентнүүдтэ гомдолой ба дурадхалай дэбтэр үгэнэгүй. Гадна, хүнүүдтэ тон шэрүүнөөр хандана.

▲ Эдын аймагта харгы заһабаригые муугаар ябуулагдана. Джида станциһаа Петропавловка хүрэтэр автомашинаар ябаха бэрхэтэй боложо байна. Ялхи ямар нүүд тон олон.

Хурьгадай үхэхэ ябадалые шэнжэлэлгэ юу харуулааб

Һүүлэй хэдэн жэлдэ БМАССР-эй зарим колхозуудта үбэл гараһан хурьгадай үбдэжэ, сэхэнхидээ март — апрель соо үхэхэ ябадал үзэгдэнэ. Хурьгадай хорлолтодо оролгые халдабарита үбшэнһөө шалтагаалһан гэжэ ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд тэмдэглэдэг байгаа. Тиигэбэшье, энэ талаар научна хүдэлмэрилэгшэдэй хэһэн олон жэлэй шэнжэлэлгэнүүд үбшэнэй халдабарита байһание элирүүлээгүй байха юм.

Хурьгад үхэдэг шалтагаанние шэнжэлэлгын хүдэлмэрине 1947 онһоо республикын зарим колхозуудта шэнэ ёһоор ябуулжа эхилһэн байгаабди. Энэ үе соо хурьгадай үбшэлдэг ба үхэдэг шалтагаанууд элирүүлэгдэһэн ба нэгэ колхоздо тэрэнтэй тэмсэхэ болото хэмжээнүүд амжалтатайгаар бэелүүлэгдэһэн байха юм. Ингэжэ 1948 оной март һараһаа хурьгад болбол ямар нэгэн халдабаритай үбшөөр үбшэлжэ үхэнэ бэшэ, харин эхэ хонидой ба хурьгадай муугаар эдеэлүүлэгдэдэг, муугаар харуулагдадаг байһанһаа шалтагаалан үбшэлжэ үхэнэ гэжэ элирүүлэгдээ.

1. ЯМАР ШАЛТАГААНҺАА ҮХЭДЭГ БАЙГААБ?

Муу тэжээл эдижэ байһан хонид имагтал ахирхан гү, али ажа амидарха шадалгүй хурьгадые түрэдэг гээшэ. Хэрбээ һайнаар гэхэ гү, али рационой ёһоор тэжээгдэһэн хонидой дунда зэргээр 3 килограмм шэнгүүртэй хурьга түрэдэг байгаа һаань, муугаар тэжээгдэһэн хонид сэхэнхидээ 1,5—2 килограмм шэнгүүртэй хурьгад түрэдэг байна. Гадна, түрэһэн хонид бусад хонидоор нилуулэгдэжэ, нэмэлтэ тэжээл эдидэггүй, тиимэһээ тэдэ һү багаар үгэдэг гү, али зарим хонидынь уланшэгүй һүгүй болошодог юм. Тэдэнэй хурьгадынь үдэрэй хоёр удаа (үглөөгүүр ба үдэшэ) хүхэхэдөө оройдоо 120—160 грамм һү эдидэг. Энэнь тон ахирхан тэжээл болоно.

Хэрбэ һайн условидо байһан хурьгадай 2 һаратайдаа 15 килограмм амидын шэгнүүртэй болодог байгаа һаань, муу условидо байһан хурьгад дунда зэргээр 4—6 килограмм амидын шэгнүүртэй болодог.

Тиихэдэ байрын дутамаг дээрэһээ хурьгад нэгэ байра соо тон олоороо гү, али эхонүүдтэйгээ сугтаа байлагдана. Байра дотороо агаарай температура ходоодо ехээр хубилжа байдаг.

2. ЯМАГААР ҮБДЭНЭБ?

Дээрэ дурсагдаһан условинуудһаа шалтагаалжа, хурьгад удаа-наар бөөжэхэһээ гадна, шэнээгүйнүүд, ехэнхидээ толгойгоо һанжуулаад хэбтэдэг гү, али байдаг, али хэ юумэндэ дурагүй, үбһэ багаар эдидэг, тиигэбэшье будаадһаан хана уняа долёодог, дабисхэрээ, бэе бэеынгээ ноһо, элһэ болон бусад ондоо зүйлнүүдые эдидэг байха юм. Тэрэшэлэн, иимэ хурьгадай нюдэнһөө серозно нойтон гарадаг, зүбхинүүдынь хабдадаг, заримдаа нюдэнэйнь хараа муудадаг байна. Зарим колхозуудта хурьгад ушанһаа ханаадаг, зүрхэнэйнь сосудиста системэ хубилжа, зүрхэнэйнь бүрүүгээр ба түргөөр сохидог байна. Зүрхэнэйнь сосудиста системын хубилалтые хурьгадай үхэхэһөө 10—15 хоног урид мэдэжэ болохо юм. Тэрэшэлэн зарим хурьгадай хүлнүүдынь үбшэлжэ, доходлог ба шурбэһэниинь татадаг байна. Үбшэн хурьгадай шуһаниинь бага, зарим хурьгад 50 процент кальций ба фосфортой шуһатай, мүн «С» витаминниин 10—15 дахинаар доошоһон байдаг.

3 ҮХЭҺЭН ХУРЬГА ҮЗЭХЭДЭ ИИМЭ БАЙНА.

Үхэһэн хурьга үзэхэдэ бэень хэм гадна туранхай, зарим газартаа хабдартай, уушханиинь мүн лэ хабдартай, зүрхэнэйнь шандааһанууд, эльгэн ба бөөрэнүүдынь хубилан-хай, хото болон гэдэһэнүүдэйнь хананууд нимгэрэнхэй, заримдаа хабдартай, тэдэнэй соонь элдэб зүйлнүүд бии байдаг. Яһаниинь извёсткоор бага байжа, бэлэхэнээр хухардаг ба хутагаар отолодогдог байна.

4. ҮБШЭН ХУРЬГАДЫЕ ЭМШЭЛХЭ ТАЛААР МАНАЙ ТУРШАЛГАНУУД

Байгша оной март-апрель соо Сэлэнгын аймагай Нижне—Убуkунска сельсоведэй «Красный октябрь» колхоздо, хурьгадай олоороо үхэжэ эхилһэн газарта эмшэлгын хүдэлмэри хэһэн байнабди. Тэрэнэй ашаар олон хурьгад үхэлһөө абарагдаһан байгаа.

Туршалгада 52 хурьгад ба эшэгэд табигдаһан юм. Тэдэ хурьгадта үдэр бүри 200 грамм үбһэ, 100 грамм зелёнко, 100 грамм отруби, 200 грамм һүн үгтэдэг болоо һэн. Тэрэнтэй хамта, мүн загаһанай тоһон, «А» витамин, кальций ба фосфор үгтэдэг болоһон байгаа. Хурьгад графигай ёһоор эдеэлүүлэгдэдэг, уһалагдадаг, ехэнхидээ хорой соо байдаг, тэндээ эдеэлдэг байгаа. Тиихэдэ хурьгадай байра дотор зоогигиеническэ байдал тогтоогдоһон байгаа.

Иимэрэ тэжээһэнэй ба харууһалһанай эсэстэ мартын 19-һөө апрелиин 28 болотор 52 хурьгад ба эшэгэдэй 5-нь үхэһэн байха юм. Тиихэтэй хамта, эмшэлэгдээгүй, контрольно харалга доро байһан хурьгадай аяар 26-нь энэ үе соо үхэһэн байна. Үлэгшэ хурьгадыень апрелиин 1-һээ эмшэлгэдэ абажа, апрелиин 10 болотор үхэлгыень мүн лэ зогсооһон байнабди.

Манай энэ туршалга болбол хурьгадай үбшэлжэ эхилһэн дары белково, минеральна тэжээлэй ба витаминаар баян тэжээл тэдэндэ шанартай тэжээл тэдэндэ эдюулэжэ, зоотехническэ харуулһалгыень һайжаруулаад байгаа һаа, үбшэниинь эдэгэжэ байна гэжэ эли тодоор харуулаа.

Ветеринарна мэргэжэлтэд болбол колхозуудта ябууд ороод үнгэрхэгүй, харин удаанаар байжа, хурьгадай үбшэнтэй тэмсэхэ ёһотой. Тиихэдэ колхоз бүхэн хурьгадай үбдэхэдэ хурьгадта ба эхонүүдтэ эдюулхын түлөө белково, минеральна зүйлөөр, витаминаар баян тэжээлнүүдые тэжээлэйнь рационой оруулха зэргэтэй.

5. ХУРЬГАДАЙ ҮБШЭНҺӨӨ УРИДШАЛАН ҺЭРГЫЛЭЛГЭ

Хурьгадай үбшэнһөө һэргылхэ ябадалые үбһэ хуряалгын үеһөө (июнь һараһаа) эхилхэ шухала. Ногооной сэсэглэжэ эхилхэ үедэ сабшаахада илангаяа шэмэтэй байдаг. Сабшагдаһан үбһые бороо хурада оруулангүйгөөр богонихон саг соо хатаажа хуряаха хэрэгтэй. Сабшагдаһан үбһэн бороодо ороо болоо белково, минеральна тэжээлнүүд ба витаминаа гээдэг юм. Тэрэшэлэн, түрэхэ ба түрэһэн хонидто эдюулхын зорилгоор, мүн силос бэлэдхүүлхэ ёһотой. Силос декабриин хахадһаа эхилжэ эдюулэгдэнэ.

Хонидые үбэлжэлгэдэ бэлэдхэхын зорилгоор, тэдэнние зундаа һайн ногоотой байлгаха дээрэ адуулха шухала. Үбэлжэлгэдэ орохон түрүүшын үдэрһөө түрэхэ ба хурьгатай хонидто шанар һайнтай үбһэ, концентрат, силос, корнеплод эдюулхэ хэрэгтэй. Тиихэдээ тэжээлэй рационые февраль—март соо нэмэхэ ёһотой. Хэрбээ колхоздо һайн шанартай үбһэнэй байгаа һаа, дээгүй байгаа хадань, үбэлжэлгын үедэ хонидто минеральна тэжээл (үйрүүлһэн мел, яһанай гурил, дабһа ба загаһанай тоһо) эдюулхэ шухала.

Гадна, манай туршалганууд хурьгадта «С» витамин дутана гэжэ элирүүлээ. Тиимэһээ хурьгадые энэ витаминаар хангахын тула нарһанай гү, али хасууриин мүшэрэй шүүһэ хэжэ, хурьгадта үдэрэй 10 грамм, эхонүүдтэ 30 грамм уулгаха хэрэгтэй. Гадна, нарһанай ба хасууриин мүшэр байд гэзд ла эдюулжэ байхада болохо.

Хурьгадые эхэнүүдһээнь амиарнь байлгадаг зандаал болошоһон гуримые саашада болюулха ёһотой. Хурьгадай ба хонидой байрануудта гэрэлтэй ба һайн вентиляцитай, пешэнтэй байха зэргэтэй. Байра дотор температурые нэгэ хэмжээндэ байлгаха, малда һолоомоор дэбисхэр хэжэ ба тэрэние саг үргэлжэ шэнэлэн һэлгэжэ шухала.

М. Абрамов, ветеринарна наукануудай кандидат.

Харюусалгатай редактор Д. Д. ЛУБСАНОВ.

РЕДАКЦИИН АДРЕС: Улан-Удэ ул. Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Унэн). ТЕЛЕФОНУУД: отв. редактора—23; АТС—1.80, зам. отв. редактора—7-85; отв. секретаря 3.23; отделов партийной и комсомольской жизни, культуры и быта—4.52; пропаганды и агитации—7.85; сельского хозяйства промышленности и транспорта—6-84; переводов—3.23; писем трудящихся и информации—6.84 (2 зв.): об'явлений 2.64 (2 зв.); Для междугородных переговоров—18.

Н—02327. Типография Управления полиграфии, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.